

ERDEY FERENC

ENGESZTELŐ ÁLDOZAT

SZALÉZI MŰVEK

LELKI KULTURA KÖNYVEI

10.

DR. PETRÓ JÓZSEF
EUCCHARISZTIKUS
GYERMEKNEVELÉS

III. kiadás. 124 oldal, ára 60 fill.

11.

SCHRIJVERS—GERELY
ÖNÁTADÁS

304 oldal, ára 2.— P.

12

CH. POLLOI—SZIRMAI
ÉLJÜNK MÁRIÁVAL
175 oldal, ára 1.50 pengő

13.

AUFFRAY — TRUGLY
BENNEM ÉL KRISZTUS!

136 oldal, ára 80 fill.

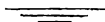
14.

TRIKAL JÓZSEF
AZ ÉLET UJJÁTEREMTÉSE

150 oldal, ára 1.40 pengő.

ENGESZTELŐ ÁLDOZAT

LELKI KULTÚRA KÖNYVEI

19

SZALÉZI MŰVEK

ERDEY FERENC

ENGESZTELŐ
ÁLDOZAT

SZALÉZI MŰVEK

**Nihil obstat. Carolus Szitkey S. S. censor dioecesanus.
Imprimatur, No. 3856/1942. Vacia, die 5 Julii 1942.
Vincentius Kovács. Episc. consecratus, Vic. Capitularis.**

**8117 — Don Bosco Nyomda, Rákospalota. (Felel;
Sarkady J. Alajos.)**

ELÖLJÁRÓBA

Nagy viharban, hajón tanul meg az ember szívből imádkozni! Így tartja a közmondás is! Mikor legnagyobb a veszély, akkor döbben rá az ember leginkább arra, hogy csak onnan felülről, Istentől kérhet és várhat segítséget.

A mai nehéz idők, a forrongó események között mi is így vagyunk. Rádöbbenünk, hogy sehol semmi segítség, semmi remény! Rádöbbenünk, hogy egészen egyedül maradtunk a magunk bajával, nyomoruságával, szenvedésével. Ezekben a nehéz időkben mi is megtanulunk felnézni az égre! Mi is odahuzódunk a hatalmas Isten védőszárnya alá és megértjük a kor szavát: Engeszteljük!

Igen, engeszteljük!!!

Mindenki érzi, hogy emberfeletti erők összeütközésének fergegében sodródunk! Mindenki érzi, hogy a pusztulás felé ragadnak nálunknál erőtelje-

*sebb erők! Mindenki lelki szeme előtt
véresre rajzolódik a bizonytalan jövő!
Ezért ébred minden vallásos ember
lelke mélyén az ösztönszerű vágy: En-
gesztelni! Engesztelni!*

*Amikor ennek az igazi korszükség-
letnek érzése kirobbant a lelkekből, az
engesztelő hősi önfeláldozásnak egé-
szen új, szokatlan formája bontakozott
ki. Először a budapesti egyetemi
templom engesztelő szentórái kapcsán,
majd mindenfelé, ahol a lelkek nem
estek kétségbe a veszély pillanatában,
hanem bizakodó lélekkel tudtak fel-
nézni az égre! Ennek az engesztelő
életformának, a hősi önfelajánlásnak
apostola akar lenni ez a kis munka, mely
tényleg a korigény kielégítésére tar-
tott elmélkedésekből, engesztelő szent-
órák megfontolásaiból jött létre. Ez
magyarázza meg változatos tartalmát,
és formáját. Szolgáljon segítségül az
engesztelő lelkeknek, hogy még job-
ban bele tudjanak hatolni az engesz-
telő hősi felajánlás szellemébe és meg-
tudják valósítani azt az egészen kor-
szerű különleges hivatást, hogy magu-
kat engesztelő áldozatul felajánlják Is-
tennek, s ezzel kegyelmet, irgalmat
esdjenek le a mai kor gyermekeinek.*

Legyen ez a kis könyv hirdetője annak a nagy hősi elhatározásnak, hogy e süllyedt korban is vannak áldozatos lelkek, kik magukat a nagy engesztelő hősök példájára merik Istennek egészen felajánlani!

1942. Szent László király ünnepén.

a szerző.

Engesztelő áldozat

I.

Viharba kerültünk

A zene melódiája.

1. Kelet nagy gondolkozója Kongfuce, akit szent embernek tartanak Kínában, viharos idők embere volt. Zavaros időkben, szociális és politikai felfordulások korszakában jelenik meg a kínai történelemben. Filozófus, gondolkodó volt izig-vérig, egész valóját betöltötte a magasabb életeszme, mely lelkének szívevágya. Mikor látta a nagy erkölcsi, politikai és társadalmi bajokat, megesett a szíve népén s megpróbálta megvalósítani azt a nagy életeszményt, amelyet lelkében kialakított. Az uralmat kézbevette s új, virágzó kort létesített a kínai nép történetében. A gondolatoknak és a tetteknek az embere volt. Megőrzött szívében valami vonzalmat és érzést a harmónia iránt. Mint felnőtt ember kezdi a zenét művelni. És rájönnek arra, hogy ez az ember hivatott arra, hogy újratemtse az emberiség tönkrement

kultúráját. Annyira átjárta lelkét a zenei mélység, hogy elrévült benne. A Sao zene tanulása közben három hónapig elfeledte a hús ízét. Tíz napig is gyakorolgatja ugyanazt az egy művet, bár mestere sürgette: eléggé tudja már, haladjanak tovább. Kongfuce mentegette magát: „Még nem vagyok biztos az ütemben, még nem fogtam fel a dal mély értelmét és nem értem a szerző lelkét!” — A tizedik nap végére érvén, azt mondja: „A dal szerzője komoly, mélyen gondolkozó, messzelátó elme; nagylelkű és megelégedett, nemes szív. Most már látom is a szerzőt. Barna az arca, magas a termete és a szeme olyan, mint a tenger mélye, ugyan ki lehetne más, mint Wen király?” Tanára meglepődik, tisztelettudóan meghajtja magát Kongfuce előtt és azt mondja: „Te bölcs és szent férfiú vagy, ez a dallam tényleg Wen királytól való.”

A viharos idők gyermeke megtanult a dal nyelvén beszélni, megtanulta a melódiák abc-jét. Kiolvasta a dalból szerzője lelkét és úgy érezte, hogy amikor a dalt igazán magunkévá tesszük, akkor nagy reformnak válunk munkáisaivá, mert a dal lelke átalakít embert, életet, népeket!

A vihar szimfóniája.

2. Rabindranath Tagore, a nagy hindú bölcsele az erkélyen áll, tekintete belerévedez a messze-messze idegenbe. Vihar van kitörőben. Amikor elsötétül az ég, tanítványai hívják, meneküljön be a vihar elől, — Rabindranath csak áll és mereven nézi a vihart. Azt kérdik tőle: Mester, nem hallod a szél zúgását? A vihar összetép, az eső csapdos, megázol! Menj be, húzódj tető alá! De ő dacosan marad. A vihar süvítésében valami olyan melódiát olvas ki, amit tanítványai nem értenek meg. Rabindranath kitarja karját és azt mondja: Most vágjunk neki a viharnak és élvezzük azt a felséges csodát, mely körülöttünk zúg, a vihar szimfóniáját!

A szférák zenéje

3. A görög bölcsele magasabbra száll. Hogy az igazságot annál jobban megismerje, belenéz a világűrbe és azt mondja, hogy ott fenn, a szférákban valami csodálatos zene zúg, annak felséges akkordjai nyugözik le a lelket. Ez a szférák zenéje. A nagy Pythagoras lelke is megretten annak nagysága, felsége előtt!

Vihar zúg felettünk!

4. Most is vihar dübörög fölöttünk ; mi is úgy érezzük, mint Kongfuce: nagy idők, nagy forrongások gyermekei vagyunk. Társadalmi, politikai és egyéni életben egyaránt veszedelmes viharok zúgnak körülöttünk. A mi nagyon emberies szívünkkel szeretnénk behúzódni valami védett helyre, hogy ne érjen a vihar és ne ázzunk össze-vissza. Körül-nézünk a mindenségben, de nem tudjuk megérteni a szférák zenéjét, mely onnan felülről szól, mert emberi képesség nem tudja azt felfogni. Vihar dübörög felettünk, nagy baj környékez. Összeszorul a szívünk-lelkünk, ha körül-nézünk és látjuk, hogy milyen veszedelem fenyeget benünket. A legszörnyűbb, hogy nemcsak a kultúra omlik össze, nemcsak a házuk tetejét bombázzák széjjel, hanem lelki és erkölcsi értékeink pusztulnak! Ami a legkedvesebb, a legszentebb szívünknek, lelkünknek: a lelkiismeret belső szentélyébe is betörnek és össze akarják azt zúzni.

Harc Isten ellen

5. Szörnyű vihar tombol körülöttünk! Az istentelenség, a bűn, a gonoszság

hatalomhoz jutott. Ezt a hatalmat akarja felhasználni Isten ellen. A vallási élet, az erkölcsi élet céltudatos és rendszeres elnyomása és életképességének megfojtása csak arra szolgál, hogy veszedelmes világnézet magvait elvesse. Ennek romboló hatása tovább ér, mint a hatalom és kard ereje. Sokszor felsíkolt a lélek bennünk, hogy milyen rossz időkben születtünk. Miért nem születtünk jobb, boldogabb időben, amikor nem volt ennyi szenvedés, nem zúgott ily rettenetes vihar?!

„Nem zúgolódom...!”

6. Féljünk a nagy veszélytől? Féljünk, hogy szörnyű sok szenvedés szakad a mai kor gyermekére és miránk is? Zúgolódjunk a jó Isten ellen, hogy miért akarta ezt éppen a mi életünkben és a mi számunkra? Kongfuce, amikor összeomlott minden körülötte és kivették a hatalmat kezéből, mikor tanítványai is mind elszéledtek és magára hagyták egészen, azt mondta: „Nem zúgolódom Isten ellen, nem haragszom az emberekre. Lenn kutatok, de lelki szemeim fenn, az égen!” Ne zúgolódjunk Isten ellen, aki ezeket a nehéz időket mérte ránk és akarta, hogy ilyen vihar törjön

ki fejünk felett! Ne haragudjunk az emberekre, akik nekünk talán rosszat akarnak és rosszat tesznek! Mi, akik itt lent járunk és kutatjuk az emberi élet ösvényeit, mi is nézzünk fel és nyissuk ki a szívünket, lelkünket annak az égi szózatnak, amelyet csak meg kell értenünk nekünk is, bele kell hatolnunk annak mélyére, hogy annak csodálatos, szép hangját hallhassuk!

„*Ne félj!...*”

7. „Ne félj, te kised nyáj, mert úgy tetszett a ti Atyátoknak, hogy nektek adja az országot.” (Luk. 12, 32.) Ne féljünk a földi dolgok mulandóságaitól. Igen, az Ő szava — mely ebben a félelemben és gyötrelemben olyan sokszor erőtvész lelkünkön, — úgy hat ránk, mint a szférák zenéje. Minekünk is csak el kell mélyednünk benne, hogy felfogja szívünk és lelkünk azt, amit Isten mond a szférák zenéjében, dübörgő orkánjában! Itt a földön akar előkészíteni arra, hogy egy más országba, egy más világba vezessen bennünket. Azért küldött minket ebbe a földi életbe, ebbe a szent misszióba, hogy előkészüljünk a boldogabb, szebb életre, tagjai boldog polgárai legyünk a mennyei

Atya országának és ott annál nagyobb legyen a dicsőségünk, minél több szenvedés, megpróbáltatás ért bennünket ezen a földön.

A túlvilági élet melódiája

8. A túlvilág, az örök élet távlatai, a mennyei haza nyilatkoztatja ki nekünk ennek a viharnek fenséges értelmét, mely bár zúg, dübörög és félelmet önt az emberekbe, mégis belecseng hangjába a túlvilági élet, túlvilági boldogság elragadó melódiája. Igen, onnan a másik országból, a mi igazi otthonunkból szólal ez a hang, melyet ha megértünk és szívünkbe fogadunk, akkor megismerjük Isten gondolatát, a dalnak a szerzőjét, Isten édességes lelkét, szerető, jóságos szívét. Ez örömmel, boldogsággal tölti el szívünket akkor is, amikor kívül olyan nagyon dühöng a vihar.

II.

Krisztusért!

Pro Christo!...

1. Minden viharban és harcban Krisztus szava szól a lélekhez. Az a szózat,

melyet egyszer a hegyi beszédben mondott az isteni Üdvözítő: „Boldogok, akik üldözést szenvednek az igazságért, mert övék a mennyek országa. Boldogok vagytok, midőn szidalmaznak és üldöznek titeket és hazudván minden rosszat mondanak rólatok énérettem; örüljeteK és vigadjatok!” ÖrüljeteK, ha viharban vagytok és szenvedteK énérettem! Krisztusért! „Pro Christo!” Most már megértem ennek a viharnek csodálatos szimfóniáját! Most már értjük, hogy milyen túlvilági szférák zenéje szólal meg minden üldözés és vihar közepette!

Pro Christo! Krisztusért szenvedést, rágalmakat elviselni, akár mindenkittől megvetésben részesülni, ez öröm és boldogság! De nem a föld emberének, hanem csakis azoknak, akik túlvilági szempontból nézik az életet. Tudjuk, mennyi biztatás szól Krisztus ajkáról ebben a megpróbáltatásban is, mely annyi félelmet ébreszt szívünkben. Krisztus követése örömet, boldogságot jelent akkor is, ha szenvednünk, kínlódnunk kell, akkor is, ha Krisztusért akár keresztre feszítettünk!

Mit jelent ez?

2. Ki tud a krisztusi szimfóniának nyelvén beszélni? Ki érti meg annak abc-jét? Az a halálraítélt váci ügyvéd, akit a vörös uralom alatt halálrakerestek, elfogtak, összekötözték és a város börtönébe vetettek, hogy végezzenek vele hamarosan. Ő maga mondotta, hogy leírhatatlan az az érzés, amely erőtvett rajta, amikor mögötte bezárták a börtön kapuját és ő egyedül maradt az üres börtöncellában. Erőtlenül összeesett, ott fetrengett a börtön padozatán, várva a pillanatot, amikor újra kinyílik a börtön ajtaja, hogy a vesztőhelyre vigyék. Egyszerre csak, mint valami égből jövő fényesség, átvillan lelkén: hiszen Krisztusért szenvedsz! És valami földöntúli hang szólal meg lelke mélyén: Krisztusért! Pro Christo! -- Ebben a pillanatban úgy érezte, hogy Isten ereje szállta meg, mintha új élet áradt volna erőtlen tagjaiba. Mintha Krisztus maga jött volna el és a hóra alá nyúlt volna, hogy felemelje. Többé nem érezte magát erőtlennek és szerencsétlennek. Krisztusért, aki élő áldozat akart lenni, Krisztusért, aki erőt ad, szembeszállni akár a fél világgal!

„Menjünk mi is!”

3. Nem szomorúság cseng már ebben a viharban, mely tőlem is ilyen véres életáldozatot kíván engesztelésül, hanem valami felsőbbrendű öröm és boldogság: a szférák kimondhatatlan örömdala. Aki ezt az örömet, ezt a harmóniát szívébe fogadja Krisztussal, az nem fél szembeszállni a viharral! Az bátran mondja Tamás apostollal: Menjünk mi is és haljunk meg Vele! — Prohászka ugyan azt mondta: Én mégis átírnám és megváltoztatnám Tamás apostol szavait! Inkább menjünk és éljünk Krisztussal, Krisztusért! Ez a felsőbbrendű élet ad erőt arra, hogy áldozatot is tudjunk hozni pro Christo, hogy a vihar idején ne féljünk, hogy erősek, bátrak legyünk. Aki valóban Krisztusé és Krisztussal él, az Krisztus élete szerint egészen átalakul. Annak lelkében, életében lassanként kialakul az a csodálatos szépség, jóság, életszent-ség, amely Krisztus életének vonása.

Krisztus szenved bennem!

4. Aki Krisztussal és Krisztusért él, egészen olyanná válik, mint Krisztus. Az nem fél többé, hanem erős lesz,

mint Szent Felicitas, akinek most ültük ünnepét. Ez a római asszony, édesanya, több bátor hitvallóval nem félt az üldözéstől. Halálra is ítélték Szent Perpetuával együtt, de nem lehetett végrehajtani rajta a halálos ítéletet, mert nyolc hónapos várandós édesanya volt. Attól való félelmében, hogy talán ez a halasztás megfosztja őt a vértanúság pálmájától, arra kérte testvéreit, imádkozzanak érte, hogy mielőbb világrahozhassa gyermekét és azután meghalhasson Krisztusért. Nagyon nehéz szülése volt, sokat szenvedett. Mikor ott vergődött a börtön padozatán, a cinikus börtönőr megjegyezte: Te, aki már most így összetörsz a fájdalomtól, mit fogsz akkor tenni, ha majd a vadállatok elé dobnak? Szent Felicitas rettenetes kínjai között kiegyenesedett és a keresztény nő büszkeségével így válaszolt: „Tudd meg, most *én* szenvedek Krisztusért, de ha ti engem a vadállatok elé dobtok, akkor Krisztus szenved énbennem, akiért *én* most szenvedek!” *Krisztusért* szenvedett, *Krisztus* szenvedett vele. Áldozata volt hitének és Krisztus iránti szeretetének. Krisztus isteni erőt adott neki, mely erőssé tette a gyenge asszonyt, hogy értse meg a

halál hörgése és a vadállatok üvöltése között is a gyönyörű szimfóniát, mely azt mondja: haza, haza!

III.

Engeszteljünk!

Miért szenved Krisztus?

1. „Van szószólónk az Atyánál, Jézus Krisztus, az igaz; és ő engesztelés a mi bűneinkért és pedig nemcsak a mienkéért, hanem az egész világéért is!” (Ján. I. 1, 1—2.) — Krisztus szenvedett értünk és szenved most is, ha mi Krisztusért élünk és Krisztusért halunk. Krisztus engesztel a mi bűneinkért, de nemcsak a mi bűneinkért, hanem az egész világ bűneiért, mert Krisztus engesztelő áldozat, ki magára vette a mi bűneinket, a mi terheinket és így akart, mint véres engesztelő áldozat, helyettünk eleget tenni. Ebben a mai nagy viharban mi is Krisztussal élünk és szenvedünk, ha vele együtt áldozattá válunk, engesztelő áldozattá a mennyei Atya színe előtt.

Engesztelő életáldozat

2. Ha az egész világ hátatfordít is

Krisztusnak, ha az egész világ gonosszá is válik, mi annál jobbak, szentebbek leszünk! Ha az egész világ belemerül a szenny árájába, mi annál tisztábbak leszünk! Ha az egész világ gyűlöli Krisztust, mi annál jobban szeretjük Őt! Ha az egész világ elszakad Krisztustól, annál jobban odaadjuk mi magunkat Krisztusnak! Minél piszkosabb a világ, mi annál tisztábbak leszünk! Az engesztelő áldozatnak ez a lényege, hogy merjünk *szentül, tisztán és szeretetben* élni akkor is, ha az egész világ elfordul Krisztustól.

Nagy idők, nagy emberek!

3. Nagy idők nagy embereket, nagy veszedelmek nagy áldozatokat követelnek. Ma az engesztelő áldozat: nagy, hősi önfelajánlás. Ma meg kell valósítani, amit Szent Pál apostol sürget a rómaiakhoz írt levelében (12, 1.), hogy legyünk *élő, szent és Istennek tetsző* áldozatok, melyet az Urnak adunk azért, hogy tartsa távol ettől a gonosz kortól büntető otorát.

Milyen legyen áldozatunk?

4. Akkor lesz Isten előtt kedves a mi áldozatunk, ha Krisztus áldozatával

egyesítjük azt! Ha súlyos kötelezettséget vállalunk magunkra, hogy Krisztus életével egyesítjük életünket és szentségben, tisztaságban, szeretetben élünk, mint engesztelő áldozatok!

Szentségben élünk, vagyis úgy egybeforrjunk Krisztussal, hogy az ő isteni életében részesedjünk. Isten élete emberi testben. — Makulátlan *tisztaságban* élünk, vagyis az állapotbeli tisztaságot úgy őrizzük meg, hogy a világ szennye és mocsokja ránk ne tapadjon, mert az érzékiségbe süllyedt világban nemcsak vér freccsen könnyen az ember lelkére, hanem a föld sara is! Megőrizzük az Isten iránti *szeretetet* olyan izzóan és lángolóan, hogy ez a szeretet szünet nélkül ösztönözzön minket is, mint Szent Pál apostolt, megindulni felfelé, az örök haza felé. Ez az életfelajánlás nagy *engesztelő áldozat*, mellyel mi Krisztus áldozatának részeseivé válnunk. Ha hivatást érzünk, szent fogadalommal kötelezzük magunkat, hogy ezt az áldozatot választjuk.

Az engesztelés műve

5. Az engesztelés nem valami szép elmélet, eszmetuttatás, hanem immár élő valóság. A jók kedvéért Isten megbocsát

a bűnösöknek. Ha a vihar elsöpréssel fenyeget, talán az igazak kedvéért, — akik önmagukat hozzák áldozatul, — a jó Isten meg fog kegyelmezni az emberiségnek. Mi az engesztelés? Élet és valóság. Ez az engesztelés műve azokkal a szentórákkal indult meg, amelyeket ősszel kezdtünk meg az Egyetemi Templomban. Sokan fogadalommal kötelezték magukat, hogy engesztelésül szentségben, tisztaságban és szeretetben szentelik életüket Krisztusnak. Megértették a mai idők nagy viharának sürgető szavát: elveszünk, elpusztulunk, ha csak nem ajánljuk magunkat Istennek engesztelő áldozatul! Igen, vannak és lesznek hősiés lelkek, akik megértik, hogy milyen nagy a veszedelem, amely fenyeget bennünket és megértik a felülről jövő szférák zenéjét, hogy önmagukat kell feláldozniok Istennek szent és egészen eléggő áldozatul. Ez az engesztelő életforma most már írásba foglalva mindnyájunk számára hozzáférhető. (Erdey: Engeszteljünk! Önfelajánlás. Szent István Társulat kiadása 1942.)

Győzelem!

6. Ha nem is ilyen fogadalommal teszi mindenki az Úr oltárára szívét, mé-

gis mindenki engesztelhet. De akik érzik, hogy él lelkükben őseink hősiessége, hogy az ő lelkük legyen ebben a bűnös, gonosz, gyűlölködő, tisztátalan világban élő és engesztelő áldozat, azoknak a nagyobb áldozatokra is készeknek kell lennünk. Krisztussal lesz erőnk szembeszállni a viharral és kitartani az utolsó percig, mindvégig! Akkor meghalljuk mi is azt a szent melódiát, az égi szférák mennyei zenéjét, amelyet a Bárány trónja előtt énekelnek a boldog mártírelkek piros ruhában, kezükben pálmával: Szent, szent, szent a seregek Ura és Istene! Hála és dicséret, győzelem és dicsőség legyen neki mindörökké!

Az engesztelés műve

Tavaszi napsugár csókja

Amikor az első tavaszi napsugár végigcsókolja a földet, bimbóba, virágba, csattan a természet. — Amikor az első langyos tavaszi szellő megsímogatja a természet arcát, megszólal a madárdal erdőn-mezőn. És amikor ott járjuk a nagy rengeteget és lelkünk elmélyed a természet szépségeiben, alig-alig vesszük észre, hogy körülöttünk és felettünk csodálatos elektromos hullámok száguldanak és csodálatos dallamokat, szólamokat visznek messze-messze, idegenbe. Milyen csodálatos a természetnek ez a képe, milyen csodálatos a természet erőinek, szépségeinek hatása, amely megkapja lelkünket, megmozgatja szívünket! Életet, lendületet ad!

Mégis sokkal csodálatosabb az a napsugár, az a tavaszi szellő, az a csodálatos áram, amely onnan felülről, Isten világából sugároz a lelkünkre, amely megmozgatja, amely bimbóba pattantja szívünknek, lelkünknek életét és úgy indítja meg az örök Fénynek, örök Világosságnak, örök Szeretetnek meleg

áramlatával s izzó lelkével, csodálatos dallamával, hogy szinte elragadtatásba esünk és boldogan tekintünk át a természetfeletti világ kifürkészhetetlen mélységeibe, szépségeibe.

Úgy érzem, hogy amidőn az engesztelésről elmélkedünk, megszólal a lelkünk mélyén ez a csodálatos hang, megérinti szívünket az égből jövő meleg sugár, érezzük ennek a természetfeletti világnak éltető melegét, mert hiszen az engesztelés gondolata felülről jön, Istentől és ezért képes mindnyájunk lelkét magával ragadni.

I.

A fejlődés útja

Ninive engesztelése

1. Az engesztelésről már régen tudjuk azt, hogy az Ószövetségben az Úr maga hirdette, kívánta: prófétát küldött a bűnös Ninivébe, hogy hirdesse a bünbánat, vezeklés és engesztelés igéjét. Súlyos küldetésnek látszott ez a próféta előtt, nem mert vállalkozni rá, ki akart térni előle, de Isten keze utolérte és a maga akarata szerint irányította Jónás

útját. Tudjuk azt, hogy ez a város magába szállott, uralkodójával együtt nyilvános engesztelést kezdett és kiesdekelte a bűnbocsánatot, az Isten irgalmát.

Abrahám engesztelése

2. Ismeretes a másik szentírási jelenet is, amikor az Úr a bűnös két várost vette ítélet alá. Ábrahám könyörgésére, mint tudjuk, megbocsátott volna az Úr, ha ötven igazat talál a városban. Ábrahámnak kétségei támadtak, hogy akade ötven igaz, lealkudta a számot tízre, de mivel tíz igaz sem találtatott, akik megengesztelhettek volna az Úr haragját, meg volt pecsételve Szodoma és Gomorrha sorsa.

Az engesztelés zsengeje nálunk

3. A mi történelmünk is mutat fel csodás engesztelést. Mindjárt Szent István életében olvashatjuk, hogy egyik gyermekét, Ottót a trónra, a fiatalabbat, Imrét, engesztelő áldozatnak, egyházi pályára szánta. Ezért volt Imre neveltetése olyan mélyen vallásos. Szent Imre megértette atyja szándékát. Ez ihlette őt a veszprémi templomban is arra, hogy a Szűzanyának ajánlja fel szívét, tisztaságát. A király akarata csak ak-

kor változott meg, mikor a korai halál elszakította tőle Ottót. Akkor szánta rá magát, hogy visszavonja az Istennek szánt engesztelő áldozatot. Ámde Isten már elfogadta azt és nem engedte, hogy emberi gondolat, emberi szándék vezesse a nagy királyt. Ha életben marad Imre herceg, akármilyen hosszú és bölcs lett volna uralkodása, arra a magaslatra sohasem jutott volna fel, mint amire szent élete emelte, olyan hatást sohasem tudott volna gyakorolni, mint aminőt még most is gyakorol, mikor szent életének példája ihleti a magyar ifjúságot.

A nagy magyar engesztelő áldozat

4. Ismerjük a közeli Nyulak-szigetének áldozatát is. Napról-napra várjuk, hogy Boldog Margit megdicsőülésének utolsó fokát elérje. A legszörnyűbb, a legvéresebb időkben ajánlották fel őt szülei engesztelő áldozatul Istennek. A népért, hazájáért való szent áldozatnak hivatása töltötte be Boldog Margit egész lelkét. Az engesztelés szelleme annyira áthatotta, hogy semmiféle emberi érdek nem tudta rávenni arra, hogy visszavonja azt az áldozatot, amelyet maga is önként és szívesen hozott.

Kétségtelen, hogy ezek az életáldozatok kedvesek voltak az Úr előtt. Ez a maroknyi nép annyit szenvedett, a nemzet annyiszor sodródott a végpusztulás felé; de az engesztelő áldozat mindig Isten irgalmát, kegyelmét áldását esdette le a legvésebb napokban is.

Sorsdöntő napokat élünk!

5. Ha ezeket a történeti emlékeket felújítjuk, mindjárt más színben látjuk a mai időket. Ha körülnézünk a mai forrongó világban, ugyancsak félelem és aggodalom tölti el szívünket. Olyan veszedelmes fellegek gyűlnek össze nemzetünk, sorsunk, életünk, városunk felett, amelyek talán minden eddigit felülmulnak. Nem kell ahhoz prófétának, sötétenlátó léleknek lenni, hogy megértsük, milyen veszedelmek között hanykolódik sorsunk. Mindnyájunk lelkében elevenen él az engesztelő áldozat szükségességének tudata.

Engesztelés a szent-évben

6. Emlékezzünk csak vissza! Négy évvel ezelőtt, az Eucharisztikus Kongresszusi szent évben mi is engeszteléssel, imádsággal, könyörgéssel, vezekléssel készültünk a nagy ünnepre. Milyen szív-

szorongva vártuk: mi lesz velünk? A Kongresszus megnyitásakor már felénk fordult az ellenség ágyúinak torka, ott startolt északon az ellenséges repülőgép, hogy néhány negyedóra alatt rombadöntse városainkat... Éreztük, tudtuk ezt, különösen a férfiak éjjeli szentségimádásán, amikor P. Bangha és P. Csávossy tartottak elmélkedést az engesztelésről, a bennünket körülvevő veszedelmekről. Mindenki megértette szavukat! Mindenki lelkébe úgy hatott az engesztelés szava, mint azok a tüzek a sötét éjszakában, amelyek sorra kigyultak az Oltáriszentség körül. Közel kétszázezer férfi engesztelt, s utána a szívébe fogadta az Urat. Ez a nagy engesztelő imádás, szentáldozás, Isten előtt kedves áldozat volt. Az Úr megkegyelmezett nekünk. Csak utána tudtuk meg, hogy amíg ott a szentségimádáson engeszteltük az Urat, az ellenség, a belső forrongó elem már gyülekezett, hogy megzavarja az engesztelő imádást. Úgy kellett őket csendben és titokban leszerelni, ártalmatlanná tenni. Azóta szemünkben mindig szimbólum volt az Eucharisztikus Kongresszus éjjeli szentségimádásának ez az engesztelő áldozata.

Az engesztelés művének kezdete

7. Mindnyájan éreztük, hogy ha egy pillanatra el is távolodott tőlünk a háború szele, mégis állandóan ott settenkedett körülöttünk, hogy áldozatává legyen. Ez a balsejtelem szállta meg lelkünket a mult esztendőben is, s úgy éreztük, hogy kell tennünk valamit! Az engesztelő szentórát, amit azelőtt a kispapokkal végeztünk az ő oratóriumukban, levittük az Egyetemi Templomba, hogy jöjjön mindenki oda, aki megérti az idők szavát, aki nemcsak aggódni, sópánkodni tud, — akinek lelkében az engesztelés gondolata termékeny talajra talál. Itt, ahol oly nagy a veszedelem, oly tengersok a bűn, csak a jó Isten segíthet! Az engesztelés az egyetlen eszköz, hogy ezt a segítséget megkapjuk.

Az engesztelés művének kialakulása

8. Ebből az engesztelő szentórából nagyobb lelki megmozdulás keletkezett. Először egészen észrevétlenül csendben. Azonban már a második szentóra után jött valaki, hogy felajánlja magát egészen és teljesen engesztelő áldozatul, hogy minden imája, munká-

ja, jócselekedete, vezeklése segítse az apostoli munkát. Ezen első áldozat után — földi szemeknek láthatatlanul, — megelevenedett minden a szószék, a gyóntatószék és az oltár körül. Olyan megtérések, olyan lelki megindulások történtek, melyek csodával határosak, s amelyek láttán megrendül a lelkünk... Ehhez az első engesztelő áldozathoz lassanként mindig többen és többen csatlakoztak, s szinte észrevétlenül kialakult az engesztelő önfelajánlásnak és az életodaadásnak az a mintája, amelyet írásban is összefoglaltunk és kiadtunk. Ez azóta bejárta szerte az országot és mindenfelé lelkesedést, lelki megújulást váltott ki. Nem kifelé látszó eredmények ezek, hanem a lélek csendjében történő csodák. Mert hiszen az engesztelő áldozatnak hősi felajánlása olyan szent gondolat, hogy alig-alig lehet a nyilvánosságra bízni.

Mikor ennek az engesztelő életfelajánlásnak, élettípusnak a képe kialakult, akkor jutott tudomásunkra, hogy valaki a jezsuita atyák közül egy vidéki zárdában tartott recollectio alkalmával említést tett arról a lélekről, akit a jó Isten napjainkban arra választott, hogy általa sürgesse az engesztelést.

Két dolgot kíván az Úr ettől a lélektől és általa mindnyájunktól: az engesztelést és a Szűzanyának, mint a világ Királynőjének tiszteletét.

Mit kíván az isteni Üdvözítő?

9. Az isteni Üdvözítő az engesztelést igen nyomatékosan kívánja: „Az ország nem kerülheti ki mennyei Atyánk büntető kezét, mert szörnyű bűneiért büntetést érdemel, ezek az égbe kiáltanak. Szeretnék pedig megkegyelmezni az országnak, mert Édesanyám országa. De ezt csak úgy tehetem meg, *ha lesznek kellő számban áldozatos lelkek.* Azt kívánom, hogy minden zárdában, mind a férfiak, mind a nők zárdáiban legyen két-három lélek, akik példás, imádságos, áldozatos étellel Hozzám folyamodnak az ország megkegyelmezéséért. Ezek a lelkek olykor böjtöljenek, a rendnél többet vezekeljenek és az előjárók engedjék meg nekik, hogy napközben, úgyszintén éjjel is egy-két órát a templomban, vagy a kápolnában nálam maradjanak. Ne használjanak ilyenkor hosszú szóbeli imát, hanem beszéljenek hozzám a szeretet nyelvén. Aki erre képtelen lenne, imádkozzék az országért szóbeli imákat, rózsafü-

zért, litániát, stb. Végezzék azt a Fáj-
dalmas Anyám nagy szándékaival
egyesülve.”

*Mindenfelé ébred az engesz-
telés vágya*

10. Mialatt csendben, észrevétlenül kialakult az engesztelő lélek típusa, ugyanakkor mindenfelé felébredt az engesztelés gondolata. Terjedni kezdett a „magyar engesztelés” a vezeklő mozgalom terjedése kapcsán, melynek programja ez volt: Egy napot hazánkért és népünkért. Az ilyen címen megjelent kis füzet XI. Pius pápa engesztelésről szóló körlevelei és Szunyogh X. Ferenc O. S. B. rádióbeszédei kapcsán a vezeklést sürgette, hogy hazánk sorsáért engeszteljünk.

Amikor az engesztelés művéről szóló kis füzet megjelent, elvittük azt az irgalmasok kórházába az egyik buzgó léleknek, aki elmondotta, hogy az egyik orvos mily lelkes apostola az engesztelésnek. Ez az orvos mondotta neki, hogy milyen könnyű akkor elviselni a szenvedéseket és kínokat, hogyha azt az országért engesztelésül ajánlja fel. Csodálkozva mesélte, hogy az orvos úr ugyanolyan szavakkal beszélt az en-

gesztelés szépségéről, mint ahogy ebben az engesztelés művéről szóló könyvben olvashatni.

„... *Valaki életét adja barátaiért.*” (Ján. 15, 13.)

11. Az engesztelésnek csodálatos szép példáit láthatjuk a legújabb időkben is. A városmajori plébánia területén nemrégén halt meg egy buzgó kongreganista tanárnő: Grafi Józsa. Még 1938 őszén Boldog Margit példája nyomán felajánlotta életét engesztelő áldozatul. Rövidesen a felajánlás után megbetegedett és a legrettenetesebb kínok között szenvedett majdnem egy éven át. Az Úr elfogadta áldozatát! Azt mondták az orvosai, fogalmunk sem lehet arról, hogy mily nagy kínokat szenvedett ez a beteg. És sohasem sírt, nem jajgatott, soha nem panaszkodott, mindig mosolygott, pedig nem vett be csillapítószer, nem fogadott el injekciókat! Tudatosan akarta végigszenvedni a kínokat engesztelésül. Minél többet akart szenvedni engesztelésül, mert jön a halál és akkor már többet nem engesztelhetünk! Örült az álmatlan éjszakáknak is, mert akkor együtt lehetett szerelmes Mesterével, beszélgethetett az Úr-

ral! A farkasréti temetőben pihen, de életszentségének emléke elevenen él kongreganista testvéreinek és az egész hitközségnek lelkében.

Szükséges az engesztelés

12. Az engesztelés gondolata elevenen él közöttünk. Nemcsak nálunk, hanem egész Spanyolhonban is engesztelnek a sok-sok bűn, gonoszság kiengesztelésére és Svájcban a béke elnyerésért. Mindenhol megértik az engesztelés szükségességét.

Nálunk is szükséges volna, hogy legalább azok, akik még szeretik Krisztust, akik megértik az Úr szentséges Szívét, legalább azok nézzenek bele mélyen a szent Szívbe és lássák meg, mennyire szenved ezekben a nehéz időkben. Csillapítsák le az Úr méltó haragját, amellyel biztosan lesújt a bűnös korra, hacsak meg nem engeszteljük őt. Annyi a bűn, a gonoszság, hogy soha ennyire nem volt még szükség az engesztelésre!

II.

Az engesztelés hősi életformája

Szembe az árral!

1. Az engesztelésben benne foglalta-

tik a szembeszállás a világ áramlatával. Alap gondolata ebben a hármás formában foglalható össze: szentségben, tisztaságban, szeretetben felajánlani magunkat engesztelő áldozatul!

a) *Szentségben*: Minél gonoszabb, bűnösebb ez a világ, annál inkább szembeszállunk vétkes áramlataival, annál szentebbül élünk! Ne felejtsük el az Úr Jézus kérését: „Legalább te szerezd meg nekem ezt az örömet!...”

b) *Tisztaságban*: Minél inkább elmerül ez a világ, ez a kor az érzéki-ségben, bűnös szenvedélyeinek mocsarában, annál tisztább lélekkel közeledjünk mi az Úrhoz és legalább mi őriz-zük meg magunkat tisztán a szent Szívnek.

c) *Szeretetben*: Minél inkább gyűlöli a világ Krisztust, annál melegebb szívvel, lángolóbb szeretettel egyesüljünk mi vele!

Ez a tökéletes felajánlás szentségben, tisztaságban, szeretetben, ez az engesztelés szelleme! Evvel csillapíthatjuk le az isteni haragot és ezzel nyújthatunk elégtételt a sok megbán-tásért.

Az engesztelés gyakorlata

2. De legyen ebben az engesztelő ál-

dozatban imádság, megkérlelés, könyörgés a népért, hazánk jövőjéért, legyenek nyilvános engesztelések is a bűnösökért, a lelkekért. Bár mindezeknél fontosabb, hogy az életünk maga legyen engesztelés. Ha nem hozhatunk különleges áldozatokat, vigyük oda az engesztelés oltárára mindennapi életünket. Vigyük oda szenvedéseinket, vezekléseinket, imaéletünket, munkánkat, szórakozásunkat... ne legyen semmi az életünkben, amit oda nem helyeznénk az Úr oltárán a paténára, egyesítve áldozatunkat a szent *Hostiával*, az Úr Jézus áldozatával. Minden engesztelő áldozat akkor kedves és értékes, ha egyesítjük azt magával az egyetlen engesztelő Áldozattal, mely egyedül képes arra, hogy eleget tegyen minden bűnért. Így nyerjük el mi is a mennyei Atya tetszését, így kapjuk meg irgalmát, kegyelmét, segítségét.

Hősies engesztelő áldozat

3. Azonban mindez még kevés. Ezekben a nehéz időkben még többet kíván tőlünk az Úr. Azt kívánja, hogy hősies fokban legyünk engesztelő áldozatok. Hősies felajánlást, hősies önfeláldozást kíván az Úr.

A hősiesség lélek a bűnnel és a gonoszossággal szembeállítja az életszentséget: mindig, mindenben szentségre törekszik és erre magát súlyos törvénnyel kötelezi. A világ érzékiségével szembeállítja a tisztaság fogalmát és a világ gyűlöletével szembehelyezi a szeretetet, azt a lobogó, tüzes szeretetet, amely megindul a tökéletesség útján és nem áll meg az Istennel való egyesülésig.

Szentség, tisztaság, szeretet! Szent Pál apostol is sürgette ezt, amikor arra buzdít, hogy legyünk élő, szent, Istennek tetsző áldozatok. Róm. 12, 1. Ez a hősi, szent áldozat életünknek legtökéletesebb, legszebb kibontakozása az Isten kegyelmének segítségével. Az isteni szeretet átalakító ereje, az Isten szeretetének lángja segít, hogy szentségben, tisztaságban, szeretetben kialakítsuk azt az életformát, életprogramot, mely a legtökéletesebb engesztelési életforma, s mely legkedvesebb Isten előtt. Kötelezzük magunkat arra, hogy egész életünkben egyre törekszünk: hogy élő, szent, Istennek tetsző áldozat lehessünk!

Kiktől várja ezt az Úr?

4. Ezt elsősorban azoktól kívánja az Úr, akik közel állatnak szentséges Szívéhez, akiknek leginkább kell együttérezni az ő isteni Szívével, ahogyan az Úr ezt annak a kiválasztott engesztelő léleknek megmondta:

„Tudasd, hogy én, a te Jézusod, szeretném, ha olvasható lenne a zárda falán a következő:

Nekem szentelt lelkek! Halljátok panaszomat! Vigasztaljatok engem, mert nagyon szenvedek! Egyetlen napon, egyetlen kolostorban a nyelv bűnével 64-szer véresre ütötték szentséges arcomat. Mondjátok meg nekem, mivel bántottalak én titeket, hogy így bántok velem? Legalább ti, akik szerettek engem és nekem ajándékoztátok szíveteket, engedjétek, hogy bennetek megpihenve, megvigasztalva, megengesztelve élhessek és szerethessek. Ó szeretet, engesztelő szeretet!”

Értjük-e ezt a panasz-szót?

5. Nem nyul-e egészen mélyen a lelkünkbe ez a panaszos szó? Véresre ütötték az arcát azok, akiket a legjobban szeret, akiket kiválasztott, akikre

rápazarolta szeretetének minden kegyelmét! Nem tudjuk, kiknek szól ez a panasz, de mi ne legyünk soha okai az Úr szenvedésének! Egyet jegyezzünk meg jól, azt, hogy a választottak közül nagyon sokan nagy szomorúságot okoznak az Úrnak. Alacoque Szent Margitnak is azt mondta az Úr; hogy semmibe se venné szenvedéseit, ha nem azok bántanák meg őt, akik neki szentelték magukat. Azok, akik szentes Szívének bizalmasai!

Nem tudunk belenézni a lelkek világába, de az Úr előtt nyitott mindnyájunk lelke. Az biztos, hogy a mai kor sok bűne között semmi sem fáj neki annyira, mint ami választottai, a neki szentelt lelkek között történik. Ha ezt kicsit is átgondoljuk, átérezzük, mindnyájunk szívében, lelkében megérlelődik az elhatározás: Uram, legalább én foglak megengesztelni téged!

Alacoque Szent Margittól is ezt kérte az Úr és mindnyájunkhoz e szavakat intézi: „Legalább te!” Legalább én! Legalább nekem kell engesztelő léleknek lennem.

Igen, Uram!...

6. Nem tudhatjuk, mennyire érinti

egyesek lelkét a kegyelem, de meg kell látnunk, meg kell éreznünk, hogy mennyire szenved az Úr, mennyire fáj neki a sok-sok aposztázia, szentségtörés, bűn, hiba, ami előfordul. Ha tudunk együttérezni Vele, akkor megértjük azt is, hogy mit kíván tőlünk. Azt kívánja, hogy fellobbanjon szívünkben a régi lelkesedés tüze, ami akkor gyulladt ki először, amikor megindultunk a feléje vezető úton és hívó szavára így felelünk: Igen Uram! Ma sem kell más, csak ezt a régi elhatározást kell felújítani. Igen, Uram, jobban a tied leszek, jobban törekszem szentségben, tisztaságban, szeretetben élni! Szívem ne tapadjon a teremtményekhez, szent szeretettedben fogok élni, mert a szeretet a tökéletesség köteléke. Szeretet, a teljes egyesülésig!

Az Úr ezt várja, sürgeti, kívánja tőlünk!...

„Hodie si vocem ejus audieritis, nolite obdurare corda vestra!” (Zsolt. 94, 8.) Ma, ha az Úr szavát halljátok, meg ne keményítsétek szíveteket!

Miserere!

A vallásos léleknek különös érzéke az Istennel való bensőséges kapcsolat, érezni, együttélni Istennel. A kegyelem ajándéka, Isten lelkének tüzes lobogása ez! Úgy érezzük, mint a tavaszi szellő csókját, mely melegít és életkedvet, energiákat bontogat lelkünk mélyén. Pedig éppen a vallásos lelkület érzi meg legjobban a saját nyomorát, tökéletlenségét Isten végtelen tökéletességéhez viszonyítva. Minél nyomorultabbnak, minél tökéletlenebbnek érzi magát, annál szentebb merészség ébred lelkében, hogy Istenhez közeledjék, Istenbe kapcsolódjék! Felbátorítja őt Isten végtelen irgalma, jósága!

Suscipe!

1. Az emberiség elesettsége, bűneinek súlya a legnagyobb akadálya annak, hogy bizalommal merjünk Istenhez közeledni. A bűnösség tudata nyom le és szakít el legjobban Istentől. Azonban akármennyire is bűnösök legyünk, bármennyire is érezzük méltatlanságunkat, mégsem esünk kétségbe. Hi-

szen ha Isten csak vétkeinket nézné, soha nem közeledhetnénk feléje. „Ha a vétkeket figyelembe veszed, Uram ki állhat meg előtted?” (Zsolt. 129, 3.) Nem is a mi vétkes, bűnös állapotunkra támaszkodunk, mikor Istenhez közeledünk, mikor bizalommal megnyitjuk neki szívünket, hanem az ő irgalmas jóságára, mert „Teáltalad a bocsánat!” (U. o. 4.) Isten irgalmas jósága biztat, hogy bátran menjünk Isten színe elé és ajánljuk fel neki engesztelő áldozatunkat: *Suscipe! Fogadd Uram!*

Miserere!

2. Irgalmazz, kegyelmezz jóságos Isten! Ez a léleknek benső érzése, határtalan bizalma, mikor Istennek ajánlja engesztelő áldozatát! Isten végtelen irgalma és kegyessége biztat és hívogat. „*Miserator et misericors Dominus, — kegyes és irgalmas az Úr.*” (Zsolt. 110, 4.) Ezt a kegyes irgalmat ostromolja meg minden engesztelés. Abban bízunk, hogy Isten nem igazságosságának mértéke szerint büntet, mert akkor veszve volnánk, hanem irgalmának végtelensége szerint! Minél jobban megérmelné a bűnös emberiség Isten igazságos és szigorú büntetését, annál job-

ban könyörög, hogy irgalmának kegyességét gyakorolja velünk szemben! Minden engesztelés ezt az egyetlen kis könyörgést terjeszti Isten színe elé: Miserere! Irgalmazz!

„Irgalmas az Úr!”

3. Isten irgalmas, és nem igazságosságának szigorú mértékét akarja velünk szemben alkalmazni! Minden irgalomban jószág nyilvánul meg, mely együttérez másnak nyomorával, inségével. Nem tudja nézni, hogy másnak valami hiányzik, ami hozzátartozik a boldogsághoz. Az irgalom olyan szerető szimpátia, melynek fáj, hogy ha látja a más szegénységét, esettségét, mert mindjárt arra gondol, hogy az ő helyében milyen nagyon fájna neki, ha hasonló nyomorban, inségben, bajban volna. Az irgalmasság együttérzés, együtt szenvedés, szánalom és fájdalom!

Tevékeny tetterő

4. Minden irgalom együttérzés, szánalom, fájdalom. Mégsem tétlen szenvedés. Nem olyan fájdalom, mely megbénít és lesújt, hanem tetterős tevékenység. Nem az igazán irgalmas, aki nek annyira fáj a nyomorom, hogy szó-

hoz sem jut, szíve összeszorul és elfordul tőlem, hanem az, aki annál jobban hajol felém, minél jobban fáj neki is az én bajom, nyomorúságom. Minden irgalomban megnyilvánul ez a tetterős szeretet, mely azonnal siet felemelni, segíteni, pótolni azt, ami nekem hiányzik, ami nyomorúságomat okozza. Isten irgalma a legtetterősebb, legjóságosabb! Isten mindent megad, amire rászorulok, ami nekem javamat szolgálja. Senkinek annyira nem szívügye, hogy nyomoromban segítséget, támaszt nyerjek, mint a végtelen irgalomnak!

Fájhat Istennek nyomorúságom?

5. De vajjon fájhat-e Istennek az én nyomorúságom, bajom, szenvedésem? Hiszen Isten tiszta lélek, Neki nincs érzéke, nem érezhet velem együtt! Valóban, Isten, mint tiszta szellem, nem érezhet velem együtt! Nem fájhat neki szív fájdalommal, hogy ha nekem fáj a szívem, ha én nyomorúságban, bajban szenvedek! Megtalálja a módját, hogy tudjon szívvel is velem együttérezni! Csodálatos misztériumot ad nekünk: érző, szerető, irgalmas szívet, mely emberi módon is tudjon érez-

ni, együttérezni, velünk érezni! Emberi természetet vesz fel, hogy irgalma emberi érzelem, fájdalom, szánalom legyen! Jézusnak isteni irgalma és szeretete Szívében emberi érzelem húrjain csendül meg! Isteni irgalma emberi együttérzés és meleg rokonszenv formájában ihlet meg!

„Szánom e sereget!”

6. Szívet vesz fel az örök Ige, csak-hogy elmondhassa: „Szánom e sereget!” (Mk. 8, 2.) Szívet, érző, meleg, szerető szívet vesz fel, csak-hogy magához szólíthasson: „Jöjjetek hozzám mindnyájan, kik elfáradtatok és meg vagytok terhelve és én felüdítlek titeket!” (Máté 11, 28.) Isteni szent Szíve az isteni irgalomnak organuma, szerve, mellyel velünk érezni, velünk szenvedni akar, hogy megérezzük emberi módon, az isteni irgalomnak végtelen nagyságát, mélységét, melegségét és jóságát!

Semmi se tartson vissza!

7. Olyan melegen, olyan szeretettel hív magához, hogy nem tart vissza tőle semmi! Olyan jósággal nyitja meg számomra az irgalomnak e forrását, hogy

még vétkeim se tudnak visszatartani tőle. Minél nagyobb a vétkem, annál nagyobb bizalommal megyek hozzá, mert szeretem őt, hiszen irgalma s jósága ellenállhatatlanul vonz hozzá. Megbocsájt nekem, mert szeretem őt, s tudom, ezt a szeretetet is végtelen irgalma önti lelkembe. Mikor látja nyomorúságomat, vétkeimet, bajomat, nem taszít el magától, hanem lelkembe önti a bizalmat, a szeretetet, hogy merjek közeledni feléje. Irgalma megelőzi közeledésemet, megelőzi engesztelésemet és előbb magához ölel, hogy merjek közeledni feléje, hogy merjek engesztelni és irgalmat kérni!

Suscipe! Miserere!

8. Isten irgalma Jézus Szívében található meg. Forrás, mely mindig hozzáférhető, mely kimeríthetetlen. Ezért függ össze az Úr Jézus irgalmával szent Szívének tisztelete, ezért függ össze szent Szívének tiszteletével az engesztelés gondolata. Az isteni irgalom végtelen jósága hívogat, hogy részvétében, fájdalomban, melyet érez a mi bűneink és nyomorúságunk miatt, mi legyünk vigaszára, örömére! A végtelen irgalmas Szív irgalomra, részvét-

re, együttérzésre akar nevelni minket is! Azt akarja, hogy minden cselekedetünk, egész életünk legyen engesztelés, mellyel neki vigaszt, örömet okozunk, a bűnös, szenvedő és nyomorult testvéreknek pedig kegyelmet esdek-lünk. Ez az irgalmas szent Szív ihlet meg, hogy egész életemet nyujtsam oda engesztelésül és olyan szentségben, olyan tisztaságban, szeretetben éljek, ami egészen Jézus Szíve szerinti! Ezt ajánlom neki engesztelésül: Suspice! Miserere!

„Az én Szívem ilyen!...“

I.

A Szív megszólal!...

Engesztelés és Jézus Szíve

1. Amikor az Úr Jézus feltárta legszentebb Szívét Alacoque Szent Margitnak, maga kívánta az engesztelést. Az engesztelés gondolata a legszentebb Szív tiszteletével a legbensőbbben összefügg, hiszen akkor mutatott rá az isteni Mester, amikor mélyen elszomorította az emberek hálátlansága, gonzsága, érzéketlensége. Akkor mutatta meg, hogy mit érez, amikor az emberek legkevésbé törődtek azzal, hogy milyen szomorúságot okoznak ennek a jószágos Szívnek. Amidőn szentséges Szívét kinyilatkoztatta, akkor kívánta azt, hogy az emberek engeszteljék meg Szívét. Érezzenek együtt isteni Szívével, amely olyan nagyon szeretett, hogy a legkészségesebben vállalta magára a kereszthalálnak kínját, a legkészségesebben áldozta fel magát értünk, hogy

megengesztelje a mennyei Atyát. De az általános engesztelésnél még többet is kívánt az Úr Jézus! Azt akarta, hogy akiket különös módon meghívott, azok közelebb férkőzzenek szentséges Szívéhez, nagyobb áldozatot hozzanak, hősiesebb fokban engeszteljenek.

Az engesztelés általános formája

2. Innen van az, hogy az engesztelésnek tulajdonképpen két formáját ismerjük, az általános és a hősi engesztelést. Az engesztelés általános formája az, ha imádságunkkal, könyörgésünkkel, önmegtágadásunkkal, vezeklésünkkel, munkánkkal, életünk minden kötelességteljesítésével igyekszünk elhárítani a jó Isten büntető kezét és eleget tenni magunk és mások helyett a megsértett isteni Fölségnek. Ez az engesztelésnek nyilvános formája, megkérlelés, elégtétel, amelyet az Anyaszentegyház hirdet, amelyet XI. Pius pápa ajánlott enciklikáiban 1928 május 8-án és 1932 május 3-án, mikor látva a kornak romlottságát, bűnben való elmerülését, vétkes szenvedélyét, azt akarta, hogy az Úr szentséges Szívét mindnyájan kérleljük, engeszteljük meg és nyilvános engesztelésünk le-

gyen kedves áldozat az Úr színe előtt, hártsa el a rettenetes csapást!

Az engesztelés hősi formája

3. Van az engesztelésnek egy másik, nem nyilvános formája: a hősi felajánlás. Mikor egyeseket az Úr külön megihlet s arra ösztönöz, hogy többet tegyenek, nagyobb áldozatot hozzanak, mint az önmegtagadás és vezeklés, mint munkájuk, szenvedésük, önmegtagadásuk felajánlása! — Legyen az *életük maga* áldozat, úgy mint az isteni Üdvözítőnek élete is az volt, hiszen végtelenül szerető Szíve arra indította, hogy teljesen áldozza fel azt engesztelésül érettünk. Az engesztelésnek ez a hősi formája egy magasabb életformát fogad el. A hősi felajánlás életet ad engesztelésül Istennek, mégsem az a lényege, hogy halálunkat ajánljuk fel a jó Istennek, hogy vegye el az életünket és irgalmazzon a bűnös emberiségnek, hanem az a belső értelme, úgy átadni életünket, hogy a jó Istennek öröme, vigaszára legyen. E hősi felajánlásnak lényegét így foglalhatjuk össze: Minél inkább bűnbe süllyed az emberiség, annál szentebb életet ajánlunk engesztelésül Istennek. Minél ér-

zékiesebb, paráznább e kor, annál tisztábbak legyünk mi! Minél inkább elmerül a gyűlölet tengerében, annál jobban lángoljon lelkünkben az isteni szeretet.

Mikor a Szív megszólal!...

4. Az Úr szentséges Szívétől tanuljuk meg, mi az a magasabb éleforma, a hősi felajánlás, amelyet az engesztelő lelkektől vár az Úr ebben a romlott, bűnös világban.

Induljunk ki abból, hogy amikor megszólalnak a harangok, a harang szíve dobban! Hát amikor a szív szólal meg! Itt az oltár magas trónján jelen van az isteni Mester, aki csodálatos módon elrejtőzik az Oltáriszentségben. Jelen van az ő isteni Szíve, amely a legnagyobb szeretettől lángol és most, ez az istenemberi Szív, ez az érző emberi, de azért isteni fenségű Szív megszólal!... Nem emberi gyenge, gyarló hangon, hanem Isten szentségének, tisztaságának, szeretetének lélekbemáramoló hangján. A szív hangján szól most az Úr ezen a mai ünnepen mindnyájunk lelkéhez és ez a szava hozzánk: Az én szívem ilyen, hát a tied milyen?

II.

„Ilyen! . . .“

Sugárzó Szív

1. A gyermekmesék világában olvasuk, hogy amikor a szegény gyermek sok kaland, küzdelem és szenvedés után bejut tündérországba és fellebben szeme előtt a fátyol, amely eddig eltakarta előle a mesék világát, nem tud hova lenni a csodálkozástól, bámulattól. Amikor fellebben a függöny valami csodás világ előtt, amikor bepillantunk annak rejtelseibe, akkor ugyanilyen meglepetés, csodálkozás vesz erőt rajtunk is!... Milyen lehetett Alacoque Szent Margit csodálkozása, amikor fellebbent a fátyol szeme előtt, amikor először látta meg az Úr Szívének világát, amely felülmúl csodálatos szépségével, ragyogásával minden tündérmesét, minden káprázatot?! Ha most az Úr fellebbenti a fátyolt nekünk is, ha egyszer megmutatja, milyen az ő isteni Szíve, az első, amit látunk rajta, hogy olyan fényárban úszik, olyan isteni fényben sugárzik és tündököl, hogy azt emberszem elviselni nem tudja. Így szoktuk legalább is magunk elé

rajzolni Istennek azt a kiáradó szentségét, amely az Úr Jézus Szívéből is sugarakat bocsájt ki.

Szent Szív

2. „Az én Szívem ilyen *szent Szív!*” Szent, mert Istennek végtelen szentsége sugárzik belőle. Az isteni végtelen fenség, amely Isten szentségéből származik, jellemzi az Úr Jézus szentséges Szívét is. Gondolkoztunk-e már azon, hogy mit jelent ez a szentség? A görögök azt mondták a szentről, hogy hágios, vagyis mentes a földtől és minden földies dologtól. Valóban a szentség olyasvalami, amiben nincsen semmi földízű, semmi anyagszerű és alacsonyrendű. De megvan benne minden emelkedettség, minden szépség és tökéletesség. Isten végtelen tökéletessége sugárzik Isten szentségéből, s amikor az Úr Jézus szentséges Szíve a szentség fényében ragyog, ez a tökéletesség ragyog *szent Szívén*, amelyhez semmi makula, mocsok nem tud hozzáférkőzni. Olyan *szent az Úr Jézus Szíve*, amilyen *szent ő maga is*. Mintha Isten szentségének ragyogása, fénye, tökéletessége mind össze volna foglalva e Szívben, mint egy kis foglalatban,

amely valóban csodája az Isten mindenhatóságának. Emberi Szív, testből vérből alkotott, mégis Isten szentségének tárháza; Isten szentségét rejti magában, azt a szentséget, amely fölmúlja minden teremtett lény szentségét. Ha igazán fellebbenne szemünk előtt a fátyol és az Úr Szívét úgy látnók, mint az ég angyalai és szentjei, mint a Szűzanya látja, akkor egy pillanatra sem tudnánk tovább élni, annyira átjárna bennünket Isten szentségének fénye, fensége, nagysága, szépsége.

Tisztaságos Szív

3. *Tisztaságos* Szent Szív! Isten tisztasága ragyog benne! Isten tisztasága annyit jelent, hogy ez a szív érzelmeiben, emberi meleg érzéseiben soha nem tapad ahhoz, ami szennyes alacsonyrendű, földies, érzéki. Emberi szív az isteni Üdvözítő Szíve, emberi módon tud szeretni, emberi módon velünk egvütt érez, emberi érzelmek hullámoznak benne, de minden érzelmi megmozdulása, minden szeretetlángja annyira tiszta, hogy azt le nem köti az anyag, az érzékiség, le nem köti soha a testiség.

Ha ezt a tisztaságot lánghoz hasonlítjuk, az olyan tiszta, átlátszó, fényes láng, amely mindig felfelé a magasságokba, az Istenhez tör. Isten szentsége, Isten mindenhatósága alakítja a szent Szívet, azért oly tiszta, oly ragyogó, azért lángol oly erőteljesen az Isten felé! Akit megérint ez a láng, akit áthat ennek a szeretetnek a tüze, azt ellenállhatatlanul magával ragadja Isten felé. Aki beleveti magát ebbe a lángba, megtisztul mindentől, ami érzéki, ami alacsonyrendű, átalakulnak érzelmei, egészen tisztává lesz és osztatlanul Istennek adja szívét.

Az Úr Jézus szentséges Szíve tisztaságos Szív. Olyan tisztaságos, hogy nem férközhet közelébe semmiféle mocsok, érzékiség, tisztátalan vágy. Ha ezt igazán tisztán látnók, nem esnénk akkor kétségbe, ha kísértések gyötörnek, hiszen nem kellene más tennünk, mint közel férközni ehhez a Szívhez, egyesülni vele; szent lángja kiégetne belőlünk minden tisztátalanságot, felemelne bennünket Isten szent világába. Az én Szívem tisztaságos Szív és ti mindnyájan, akik a tisztát szeretitek, az én Szívemhez jöjjetek, ha bármi nehézségtek van, ha a világ szelleme ki-

kezdi lelketeket! Szívem megtisztít, felemel, átalakít és Istenhez vezet benneteket!

Szerető Szív

4. Az én Szívem ilyen... és rámutat azokra a lángokra, amelyek kitörnek Szívéből s oly csodálatosan ragyogtak Alacoque Szent Margit látomásában. Jézus szerető Szívének szeretetlángjai földi szemnek láthatatlanul, most is itt fénylenek előttünk, amikor róla elmélkedünk. Lángokban ég a szent Szív s ezek a lángok jelképei annak a szeretetnek, amely egészen betölti e Szívet. Ez a láng Isten szeretetének lángja. Ez az a láng, amelyről azt mondotta az Úr: „Tűzet jöttem bocsátani a földre, s mit akarok mást, mint hogy már felgyulladjon.” (Luk. 12, 49.) Ez az a láng, mellyel öröktől fogva szereti egymást a teljes Szentháromság: az Atya, a Fiú, a Szentlélek, s ez az a láng, amellyel Isten szereti teremtményeit, az embereket, kiválasztottait, bennünket is! Az én Szívem *szerető Szív!*

Milyen lánggal ég?

5. Minden lángnak három tulajdonsága van. Világít, melegít és lobog. Jé-

zus Szívéből kitörő szeretetláng is ilyen: világít, melegít, lobog.

a) Jézus Szívének szeretete *világít*, mert egyszerre világossá teszi azt, amit sem az emberi értelem, sem az emberi tudomány nem tud, de amit sokszor a kinyilatkoztatás fényénél is nehezen látunk és értünk meg. Milyen nehéz sokszor szent hitünk titkait megérteni, Isten törvényeinek szükségességét belátni, meglátni mindenben, jóban, rosszban egyaránt Isten Jóságát! De annak, aki szeret, nem nehéz az isteni törvény, az megérzi az Isten igájának könnyűségét, édességét, az Úr keresztjének boldogító, vigasztaló erejét. Az Úr szeretete megvilágítja mindazt, ami érthetetlen, nehéz. Egyszerre fényt derít életutunkra, ha elhatározzuk, hogy Szívének vágya szerint akarunk élni.

b) Mint minden láng, az Úr Jézus szentséges Szívének lángja is *melegít* és felgyullaszt. Ha gyúlékony anyagot viszünk nagy tűz közelébe, lángot kap és felgyullad. Aki az Úr szentséges Szívének közelében él, lánggra lobban annak hevétől, melegétől, lelkét elborítja az isteni Szeretet tüze, a „charitas Christi.”

c) És végül *lobog* is ez a láng. Az

Úr Jézus szeretete, szentséges Szívének szent lángja nemcsak egyszerű érzélem, egyszerű emberi érzés, hanem az isteni szeretetnek lüktető energiája, amely magával ragad és megmozgat minket is. Innen van az, hogy aki az Úr Szívétől lángra lobban, az tevékenyé válik, annak az áldozat nem nehéz, annak öröm és boldogság a szenvedés. Az istenszeretet megmozgatja az embert és nem hagy nyugtot addig, amíg nem teljesíti azt, amit az Úr kíván tőle, míg fel nem kiált az apostollal: „Krisztus szeretete sürget!” (Kor. II. 5, 14.)

Milyen lángoló, milyen szerető az Úr Jézus szentséges Szíve!...

Igen, az én Szívem ilyen: szent, tiszta, szerető Szív!

III.

„Hát a tied?...”

„Hát a tied?” Ezt kérdezi tőlünk az Úr és mi mindnyájan nézzünk bele a szívünkbe! Próbáljunk behatolni a mi szívünk titkaiba is! Lebbentsük fel a leplet, amely sok mindent eltakar kutató, éles tekintetünk elől. Milyen az én szívem?

1. Ha az Úr Jézus Szívének szentségét szemléljük, önkénytelenül is azt kérdezzük magunktól, vajjon az én szívem szent-e? Szent-e, vagy pedig hozzátapad a földhöz, anyaghoz, teremtményekhez? Olyan szív-e, amely nem tud elszakadni a földtől, testtől, érzékiségtől, amely akkor is önmagát keresi, mikor áldozatot hoz? A világ fiainak szíve romlott, bűnös, s ez a romlottsága önnan van, hogy összetéveszti a teremtményt a Teremtővel. Az élet célját, vágyai kielégítését ott keresi a teremtményekben. Ott keresi a boldogságot, ahol csak múltó örömet, mámort találhat, de kielégítést soha! Az ember bűnös élete teremtményekhez, földhöz tapadt élet. Ne gondoljunk mindjárt nagy dolgokra, nagy bűnökre, amelyekkel tele van a világ, sokszor elég csekélyke kis ragaszkodás is, hogy földhöz láncolja szívünket. Vajjon érezzük-e, hogy egészen elszakadunk mindentől, ami földi, ami véges? Vajjon amikor szakítottunk a világgal, hogy Krisztushoz csatlakozzunk, ez a szakítás olyan volt-e, hogy a szívünket is eltépte a világtól? Vajjon annyira elsza-

kadtunk-e mindentől, hogy bátran állhatunk az Úr szentséges Szíve előtt? Vajjon annyira szent-e a szívünk, hogy mindig jobban és jobban megközelíthetjük az Úr Szívét, a tökéletes egyesülésig? Vagy talán szívemben olyan érzés uralkodik, olyan láng ég, amely nem hozzá vonz, amely nem viseli magán a szentség, tökéletesség, szépség isteni vonásait? Milyen az én szívem? Ezt kérdezi az Úr és azt akarja, hogy ráismerjek mindazokra a vonásokra, amelyek esetleg eltorzították szívemben Isten szentségének képét.

Tiszta?

2. Vajjon tiszta-e az én szívem? Hiszen emberi szív, mert húsból és vérből való, a romlott emberi testnek jegeit viseli! Milyen könnyen hajlik a bűnre, milyen könnyen hajlik a test, az érzékiség világa felé! Ám az Úr Jézus tiszta Szívének érintésére megindul a szent tisztaság útján, kibontakozik az érzékiség kötelékéből, megszabadul abból a hinárból, amely fogva tartotta s rabjává tette. Vajjon megindult-e ezen az úton az én szívem is? Vajjon egészen tiszta-e az a szív, amelyet az Úr magáénak választott, amelyről azt

áakarta, hogy ne legyen köze a világhoz, érzékiséghez, legyen egészen tiszta, szent Szívének tisztasága szerint. Lehet, hogy az én szívem elszakadt ugyan a világtól, érzékiségtől, lehet, hogy lemondott az élet megengedett örömeiről és egészen Istennek szentelte minden érzelmét, de azért mégis, ennek a szívnek lángjába olykor belekeveredik az a korom, mely a testiségnek jegyeit viseli. Sokszor nem eléggé tisztult szívemnek érzelme, amikor a növendékekkel, világiakkal, testvéreimmal érintkezem. Olyan könnyen tapad szívemhez a korom, amit testiségnek nevezünk! Romlandó testben angyali élet hordozója legyen a szívem, őrizzem meg tisztán, osztatlanul az Úr számára!

Szerető Szív?

3. *Tudsz-e igazán szeretni?* Lángol-e a szíved értem? — kérdezi az Úr. Az emberi szív szeretetre van teremtve. Nem tud meglenni szeretet nélkül. S mégis minden szeretetlen, gyűlölködő, durva érzés ebből a szívből fakad. Vajjon az én szeretetem lángja eléggé tiszta-e, szívem az Úrért dobog-e? Vajjon arra ösztönöz-e vágyam, hogy egyedül az Úré legyek? Hányszor érezzük, hogy

emberek, nagyon is gyöngé, gyarló emberek vagyunk, érzékiségünk, földieségünk elhomályosítja szeretetünk tisztaságát. Milyen messze vagyunk sokszor attól a Szívtől, amelynek heve él-teti, mozgatja szívünket.

Milyen az én szívem? Vajjon annyira telve van-e Isten szeretetével, hogy más szeretet nem fér el benne?!

IV.

„Milyen? . . .“

Az én Szívem ilyen, hát a tied milyen?

Milyen legyen; Uram?! Kérdezzük meg az Úr szentséges Szívét, milyenné alakítaná át a mi szívünket, ha egészen neki adnánk magunkat! Milyen legyen az engesztelő áldozat szíve?

Egészen Istennek élő!

1. *Szent.* Éljen egészen Istennek! Hányszor imádkozzuk ezt a fohászt: Jézus szentséges Szíve, alakítsd szívemet a te Szíved szerint! Ez a vágy, ez a kérés jellemezze az engesztelő áldozatot. A életáldozat akkor tökéletes, ha szívünk igazán szent és ez a szentség

ráüti bélyegét egész életünkre. Sokan félnek a „szent” elnevezéstől. A szentség alatt rendkívüli dolgokat értenek, csodákra, elragadtatásokra, prófétálásra, természetfeletti jelenségekre gondolnak. Pedig a szentség nem ez! Ez csak rendkívüli kisugárzása a szentségnek. A szentség lényege az Isten életében való részesedés. A szentség tulajdonképpen az, amit úgy tanulunk a katekizmusban: a megszentelő kegyelem állapota! Már a neve is mondja: „megszentelő” tehát szentté tesz, vagyis benső természete az, hogy Isten életében részesít.

Életem isteni életnek a hordozója! Nemcsak Krisztus testét és véréét hordozom, mint a kehely, hanem Krisztus életét is. Az az életszentség lényege, hogy a bennem hordozott isteni élet átalakítson, magábaolvasszon engem. Legyen életem, minden életmegnyilvánulásom, ha szabad úgy mondani, minden porcikám az Isten szentségének, szépségének, tökéletességének, tisztaságának visszfénye.

Mikor nagyanyáink vasaltak s betették a kormos, fekete vasnyelvet a tűzbe, mi gyerekek csodálkozva láttuk, hogyan alakul az át a tűz természete sze-

rint, hogyan lesz ragyogóvá, lángolóvá, ami előbb még fekete vasdarab volt. Így alakul át az Isten szentségében, tisztaságában, tökéletességében, szépségében az embernek szíve, élete is; olyanná lesz, mint az Isten. Hiszen az Úr ezt akarja: „Legyetek tökéletesek, mint a ti mennyei Atyátok is tökéletes!” (Mt. 5, 48.)

Egészen tiszta!

2. Milyen az én szívem? Legyen egészen *tiszta*, mint az Úr Szíve! Az engesztelő áldozat ismertető jegye a tisztaság. A tisztaság mint erény is, mint állapotbeli hivatás is, a szívnek és léleknek legszebb ékessége. Ha a tisztaságot, mint hivatást kaptuk az Úrtól, ne csak szeressük, ne csak őrizzük, hanem tegyük ragyogóvá és egyesítsük az Úr tisztaságával! Az Úr Jézus, mikor bennünket meghívott, azt akarta, hogy egészen, osztatlanul és kizárólag az övéi legyünk. A tisztaságban való előrehaladás, a tisztaság tökéletessége azt jelenti, hogy még jobban, még osztatlanabbul az Úré legyen a szívünk, szeretetünk, életünk. Az olyan szív, amely egészen az Úrnak áldozta fel magát, és szent Szívének tisztaságos lángjától ég,

végül is immunissá válik a testiséggel, világgal szemben.

Nem lehet engesztelő lélek az, aki nem tiszta, aki nem úgy egyesül az Úrral, hogy az ő szent Szívének tisztasága legyen életének törvénye!

Nem hiába tisztelték a régi pogányok a Vesta-szüzeket, akikre a szent tüzet bízta. Megéreztek bennük a tisztaság rendkívüli értékét, szépségét, annyira, hogy tiszteletüknek még a nyilvános életben is jelét adták. Ha a pogányok ennyire megbecsülték a tisztaságot, mi nem értenők meg jelentőségét? Szép volt a Vesta-szüzek élete, de mit mondjunk akkor a kegyelemben megtisztult tiszta lélekről? Arról, amelybe Isten féltékenyen szerelmes?!

Egészen szeretettől lángoló

3. Az Úr Szíve szeretettől lángoló, lobogó szív! Ez a lobogás szeretetet gyullaszt a mi szívünkben is! Az ő közelében lángra lobbanunk mi is! Nem lehet kívánni valakitől a tisztaság erényét az Úr iránti szeretet nélkül. A szeretet a „tökéletesség köteléke”. (Kolossz. 3, 14.) — Az Isten szeretete az a láng, amely ösztönöz bennünket arra, hogy egyedül Istennel való egyesülé-

sünetet kívánjuk. Ez a szeretet ösztönöz bennünket arra, hogy úgy vessük bele magunkat a szent Szív szeretetének lángtengerébe, hogy abban teljesen elmerüljünk s annak heve egészen átizzítson bennünket. A hármasszent fogadalom, mely Istenhez köti életünket, a szeretetnek akadályait, nehézségeit hárítja el tőlünk. Leveszi rólunk a koloncokat, amelyek bírvágyhoz, érzékiséghez és gőghöz kötnek bennünket.

Egy a fontos mindenben: a szeretet. A szeretet vezet Istenhez bennünket, a szeretet alakít át, tesz Isten fiává. A szeretet nemcsak a földön a legtökéletesebb erény, hanem örökké tart az égben is. Mert a hit és a remény átváltozik, de a szeretet örökké megmarad! (Kor. I. 13, 8.)

Engesztelő lelkek életformája

4. Aki az Úr Jézus szentséges Szívéhez közeledik, ilyen szeretetre gyullad. Az engesztelő lélek átadja magát Istennek egészen s törekszik a tökéletesség legmagasabb fokára, *szentségben, tisztaságban, szeretetben*. Ez a hármasszent életformája a tökéletesebb lelkiéletnek, amelyre a legszigorúbb kötéssel kötelezi magát minden engesztelő lélek.

Minél bűnösebb a világ, annál szentebb legyen az én életem; minél jobban elmerül az érzékiségben, legyen annál tisztább az én szívem; s minél inkább eltelik gyűlölettel a világ Isten ellen, lángoljon annál nagyobb szeretettől az én szívem Isten iránt!

Ilyen legyen a mi szívünk, a mi életünk is, hogy megvigasztalhassuk az Úr Jézus szentséges Szívét és kiengesztelhessük a jóságos mennyei Atyát.

Az engesztelés hősi foka

5. Ez az engesztelésnek magasabbrendű, hősie foka, amelyre az Úr egyeseknek külön meghívást, kegyelmet ad. Az engesztelésnek ennél a fokánál nem elég, hogy a lélek felajánlja minden munkáját, szenvedését, vezekelését, imádságát, vagy akár az életét is, hogy Isten azt elvegye, hanem *élnie* kell, szentségben, tisztaságban, szeretetben, hogy öröme legyen Istennek! Erre kötelezi magát a hősie engesztelő, hogy ne is élhessen másképen, mint szent, tiszta, szeretettől égő áldozat. Akinek az Úr megadta a kegyelmet, hogy ezt az életformát válassza; az nem lehet eléggé hálás; de érezze magát kötelezve, hogy a meghívásnak

eleget tegyen! Akinek nem adatott ez a kegyelem, az engesztelje az Urat imájával, munkájával, szenvedésével. De a választottak törekedjenek arra a szentségre, tisztaságra, szeretetre, amelyre az Úr Jézus szentséges Szíve az engesztelő áldozat hősiességén neveli őket! Kapcsolódjanak bele azoknak lelki közösségébe, akik magukra vették ezt szent igát!

Reméljük, hogy itt is ad az Úr egy-két léleknek meghívást az engesztelés hősi fokára! Ne féljünk követni az Úr szavát, hasonuljon át szívünk egészen Jézus Szíve szerint: szentségben, tisztaságban, szeretetben, — még pedig olyan szeretetben, amely nem nyugszik addig, amíg el nem ér az Istennel való tökéletes egyesülésig!

Adja Isten, hogy minél többen kapjanak erre hivatást közölünk!

Választottak engesztelő áldozata

Irgalmas szívű isteni Főpap, Urunk Jézus Krisztus, a te papságod, a te örök papságod részesei jöttek össze ma előtted legmélyebb hódolattal szívüket, lelküket, életüket feláldozni újra ezen az engesztelő szentórán! — Nehéz időkben jöttünk a te szerető isteni Szívedet megengesztelni, hogy legalább mi nyujtsuk neked azt a vigaszt, amit elsősorban a tiédnél keresel és tőlük vársz!

I.

„Nekem szentelt személyek!...“

„Legjobban fáj!...“

1. Az isteni Üdvözítő Alacoque Szent Margitnak felpanaszolta, hogy milyen sokat tett ő az emberiség megváltásáért, milyen sokat szenvedett. De minden kínja, szenvedése, sőt halála semmi sem lenne ahhoz képest, amit szenvednie kell akkor, amidőn az emberek

még most is, a megváltás után is megsomorítják az ő isteni szent Szívét. „S milyen nagyon fáj nekem, mondta az Üdvözítő, hogy ezt nekem szentelt személyek teszik!” Ha valaki idegen, ha valaki távol áll az ember szívetől, akkor a megsértés, rágalom nem fáj annyira, mint ha közelálló teszi meg. Akik legdrágábbak az ő isteni szent Szívének, azok szomorítják meg őt legjobban. Minden ember bűne fáj az isteni szent Szívnek. A választottak bűne jobban fáj Jézus Szívének. De legfőképpen és legjobban azok vétke, hűtlensége okoz neki legnagyobb szomorúságot, akiket ő legjobban szeret, akik legközelebb vannak az ő isteni Szívéhez. Midőn a megpróbáltatások, kísértések és nehézségek idején sokan meginognak, elhidegülnek, elpártolnak isteni Mesterüktől. — Fáj neki az, hogy a neki szentelt személyek szeretete, buzgósága már nem lobog olyan elevenen!

„Nem e világból valók...!”

2. Amidőn az isteni Üdvözítő elbúcsúzott apostolaitól az utolsó vacsora termében, akkor azt mondta nekik: „Nem vagytok e világból valók!” (Ján.

15, 19.) — Az isteni Üdvözítő maga választja apostolait és minden szolgáját a világ gyermekei közül. Mikor a szent hivatást megkapják, egészen közel viszi őket a Mester az ő Szívéhez, elzárja szentélyébe, hogy levessék magukról a régi embert, hogy kiemelkedjenek a világ szelleméből. Az isteni kegyelem átalakítja választottait az Úr szellemében az isteni Üdvözítő óhaja szerint. Hivatásuk azonban nem az, hogy a világtól elzárkózva éljenek. Szükségük van ugyan erre a szent magányra, elmélyülésre, de csak azért, hogy annál jobban kitűzsedjék a lelkük és annál ihletettebb lélekkel hirdessék Krisztust a világ fiainak.

Olyan sokszor, olyan könnyen hatásos van a választottak lelkére a világ szelleme. Ilyenkor, midőn nem elég erősek, nem elég határozottak és következetesek, hogy távortartsák lelküket a világ vágyaitól, kívánságaitól, akkor az isteni Mester nagyon szomorú. Ilyenkor nagyobb szeretettel vár, hívogat magához, hogy megerősítsen. Amidőn nagy nehézségek, nagy megrázkódtatások érik az Egyházat, akkor erősebben össze kell fogni, jobban oda kell húzódnai a Mesterhez, újra és újra

közeledni szent Szívéhez, hogy felújuljunk az ő szeretetében! Amikor ilyen nagy nehézségek és megpróbáltatások közelednek, akkor nem lehet alkudozni a világ szellemével, ilyenkor nem szabad csak egy kicsit is a világ szelleme szerint érezni, gondolkodni.

Nagy idők, nagy emberek!

3. Nehéz időkben maguk a történeti események figyelmeztetnek bennünket, hogy összejöjjünk és felújítsuk lelkünkben mindazt a szent elhatározást, amit akkor tettünk, amikor az Úr zászlójára esküdtünk. Most van szükségünk arra, hogy felújuljunk szent hivatásunkban, hogy újra lerázzuk a lelkünk-ről a világ porát. Egészen megújulva, a Lélek tüzeben megkeresztelve fel tudjuk majd venni a küzdelmet és harcot, amely ezekben a nehéz időkben reánk vár. Nagy idők nagy emberei vagyunk! Nagy megpróbáltatások és feladatok várnak reánk! Boruljunk le a Mester lábához és kérjük, hogy a nagy időkben nagy kegyelmeket kapjunk tőle! Avasson fel bennünket újra az ő szava, keze, kegyelme, hogy azt a fenséges küldetést, amelyet reánk bízott, az ő Szíve szerint tudjuk teljesíteni!

II.

„Sancti estote!“

Az egyéni léleksugárzás ereje

1. Ha belenézünk a Mester Szívébe s el akarjuk lesni, mi az ő vágya, mi az ő kívánsága, mit kíván, mit vár ő az ő apostolaitól és munkatársaitól, akkor azt látjuk, hogy isteni Szívére mutat és azt akarja, hogy a mi szívünk is olyan legyen, mint az övé. Azt kívánja Krisztus az ő szolgáitól, akiket azért választott, hogy helyettesítsék és kegyelmeit közvetítsék, hogy mindannyian az ő nyomaiba lépjenek és őt méltóképpen képviseljék az emberek között. Igaz ugyan, hogy a szentelésnek a kegyelme közvetíti a hatalmat, amellyel a bűnöket megbocsáthatják, a bűnös embert Istennel kibékíthetik, őt a természetfeletti életre vezethetik. Mégis inkább a benső életszentség az az erő, amellyel Krisztusnak méltó munkatársává válnak. Minden szentség kegyelmi erejénél fogva szenteli meg a lelket, mégis azt tapasztaljuk, hogy amikor a lélek Krisztus Urunk követésére indul, látni akarja azt, aki után mennie kell.

Krisztus ekkor az ő választottait, apostolait állítja oda.

„Aki engem követ, nem jár sötétségben!” (Ján. 8, 12.) — mondá az Úr. Aki Krisztust akarja követni, annak a világosságban és az életszentségben kell járnia! Az ő szolgálóinak és apostolainak, akik ezen a Krisztus-úton akarják követni a Mestert, életük szentségével, tisztaságával kell ragyogniok és példájukkal kell vezetniök a lelkeket Krisztus nyomába!

Régi parancs

2. „Én vagyok a ti Istenetek: szentek legyetek, mert én szent vagyok!” (Lev. 11, 44.) — Szent vagyok! Szentségem megkívánja, hogy aki közelembe jön, szent és tiszta legyen! Sancta sancte! Aki a szent dolgokat érinti és közvetíti, aki Krisztust kezében tartja, testvéreinek nyújtja, annak még inkább szentnek kell lennie!

Isten akarata ez!

3. Ezt a gondolatot az Újszövetségben Szent Pál így fogalmazta meg: „Isten akarata ez a ti megszentelődésetek.” (Tessz. 4, 3.) Ez az Úr akarata, hogy mindenki, aki újjászületik Krisztusban,

szent legyen. De aki ezt a kegyelmet közvetíti, az méginkább bírja bőséggel ezt az isteni szentség kegyelmét.

Isten életének részesei

4. Szent Pál apostol minden hívőt, aki megkeresztelkedett Krisztusban és az ő követésére indult, szentnek nevezzi. Mert a szentség tulajdonképpen nem más, mint a kegyelem állapota, a kegyelemben való újjászületés, amiben mi Isten életét kapjuk. Az ő életének a részeseivé válunk, amelynek erejénél fogva Isten él bennünk és mi élünk Istenben. Az, aki újjászületett Krisztus kegyelméből, új életet él, nem emberi életet, hanem sokkal magasabb, sokkal fönségesebb életet, Isten életét. A természetfölötti, kegyelmi világ nem más, mint beleolvadás abba a végtelen szent, végtelen tökéletes, végtelen jóságos és szerető Istenbe, akinek az élete a mi életünk lett.

Isten szeretete szétöntelik

5. Ennek az életnek a tökéletesítésére és fejlődésére adja az Úr először az ő szeretetét, a charitást. Ez az isteni szeretet a mi életünket, gondolatainkat, szívünk vágyát az Úr felé irányítja, Is-

tenbe olvasztja. Ez a szeretet megszenteli a legapróbb, mindennapi cselekedeteinket és Isten előtt kedvessé teszi. Ez a szeretet megerősít bennünket az Úr követésében, a leghősiesebb odaadással és önfeláldozással. S hogy megpecsételje az Úr ezt a szeretetet, elrendeli ezt a csodálatos szentséget, amelyet itt imádunk! Csak azért rendeli el, hogy a szívünkbe térhessen, hogy személyesen kapcsolódhasson azokkal, akiket szeret, hogy egybeforrjon Krisztus élete övéinek életével, de elsősorban papjainak életével és mindazokkal, akik az ő munkatársai.

Imádkozzunk és könyörögjünk, hogy az Úr kegyelme, szeretete éledjen újra mindenkiben, elsősorban az ő apostolainak és munkatársainak életében és szentelje meg őket. Az Úrnak kegyelme, szeretetének tüze áradjon szét szívünkben, lelkünkben és újítsa meg benne az isteni életet, amelyben részesedtünk. A charitas, a szeretet alakítsa át életünket és irányítsa egészen Isten felé. S az isteni Üdvözítő, az Oltáriszentségben rejtőző Istenember úgy kapcsolódjék be a mi életünkbe, hogy soha el ne veszítsük őt. A vele való egyesülés, a Krisztussal egybeforrott

élet alakít át az Úr irgalmas Szívének óhaja szerint, hogy az ő szentéletű, buzgó, lánglelkű apostolai, munkatársai legyünk!

III.

„Legalább te! . . .“

Engeszteljünk!

1. „Legalább te szerezd meg nekem azt az örömet, — mondá az Úr Alacoque Szent Margitnak, — hogy amennyire tőled telik, megengeszteld az én Szívemet!” As isteni Mester e szavakat intézi hozzám is. Ha valakitől elvárja, hogy együttérezzen az Ő Szívével, akkor azoktól, akiket legjobban szeret, akik legközelebb állnak Szívéhez, és képesek megérezni azt, amit ő érez most, amidőn a gonoszság, az istentelenség megszaporodott ezen a földön. Elsősorban hozzánk szól! Engeszteljük meg legalább mi az isteni szent Szívet:

a) *szeretetünkkel!* Minél inkább elterjed a bűn és sokasodik a rossz, minél inkább hatalomra jutnak azok, akik Krisztus ellen harcolnak, minél inkább nyugtalan a világ szíve, annál nagyobb legyen a mi apostoli szívünkben az Is-

ten iránti szeretet. Minél inkább eltávolodik a világ, annál inkább közeledjünk mi hozzá és legyünk az övé.

b) *életünkkel!* Engeszteljük az Urat a mi életünkkel, hiszen az Úr ezt az életet öröktől fogva magának választotta. Nemcsak azok fölött határozta el, hogy örökre és egészen övéi lesznek, akik az ő papi hatalmának részesei, hanem azok fölött is, akiket magának választott és arra rendelt ki, hogy az ő apostolainak és papjainak támogatói legyenek. Sokakat választott ki arra, hogy szívüket egészen az Úrnak áldozák és ne osszák meg a világgal, egész életük legyen Istennek szentelt élet. Adjuk oda necsak szívünket, hanem az életünket is! Adjuk oda azt, amink van!

c) *áldozatunkkal!* Engeszteljük az Urat a mi áldozatunkkal, mert hiszen az Úr Jézus, aki előttünk jár és akinek hűséges követői vagyunk, azt mondta, hogy aki nem veszi fel az ő keresztyét és nem követi őt, nem méltó hozzá. Ha már igazán az Úr szeretete tölti el szívünket, akkor nem riadunk vissza az áldozatoktól, akkor a keresztyet nem vetjük el magunktól, hanem átöleljük, szeretjük, viseljük! S amikor itt a leg-

méltóságosabb Oltáriszentség előtt engesztelő áldozatunkat visszük az Úrnak, adjuk oda a mi szerető szívünket, adjuk a Mesternek a mi Istennek szentelt életünket, mutassuk be neki engesztelő áldozatunkat.

Az eltévelyedettekért

2. Engesztelő imádságunk és áldozatunk elsősorban azokért legyen felajánlva, akik messze szakadtak az Úrtól. Azokért, akik valamikor e szeretetben egybeforrak Istennel, de azután elsodrótak tőle. Engeszteljünk elsősorban a bűnösökért, eltévelyedettekért, akik nem maradtak hűek Krisztus zászlójához! Amikor a legszentebb áldozatot bemutatjuk, a Confiteorban, nyilvánosan, vezeklő szívvel, bűnbánó lélekkel esedezünk az Úrhoz, nemcsak a magunk bűneiért, hanem minden bűnösnek a vétkéért. Magunkra vesszük vétkeiket úgy, mint Krisztus magára vette a mieinket. Ez legyen a mi engesztelő áldozatunk, hogy magunkra vegyük a világ bűneit! Ha hallunk botrányokról, ha látjuk, sok a bűn körülöttünk, akkor imádkozzunk ezekért a bűnösökért! Kérjük számukra a megtérés kegyelmét! — Vegyük magunkra

azt a bünt, ami körülöttünk van! Vezekeljünk engesztelve az Úr legszentebb Szívét, mert ennek a vezeklő imádságnak nagy ereje van az Úr színe előtt. Hány bűnös tért már meg azért, mert voltak engesztelő és vezeklő lelkek. Nem olvastátok-e a csak néhány évvel ezelőtt szenttéavatott Szent Gemma Galganiról, hogy az Úr irgalmával viaskodott egy nagy bűnös megtéréseért? Hosszan tartott az ő viaskodása, mert úgy látszik, hogy az Úr irgalma megelégette ennek a bűnösnek vétkét, de végül is kieszközölte számára az Úr irgalmát. Alighogy elmúlt a jelenés, csöngettek az ajtón és jelentik, hogy egy asszony akar vele beszélni. Ez volt az az asszony, akinek a megtéréseért a szent imádkozott. Megtérése után elmondta, valami úgy megszállotta a lelkét, hogy nem tudott addig nyugodni, míg feloldozást nem kért.

A jókért!

3. Hányan vannak a bűnösök között, akik annak köszönhetik megtérésüket, hogy mások imádkoztak értük! De ne csak a bűnösökért vezekeljünk és imádkozzunk, hanem tegyük ezt egymásért is, akik küzdünk és harcolunk a jóért.

Azokért a jó lelkekért, akik ebben a romlott világban is megőrizték szívüket tisztán és ártatlanul. Igen, a jókat is össze kell tartani. Segíteni kell egymást, hogy kitartóak maradjunk és ne romoljunk el az élet ösvényein, hogy össze ne roskadjunk a kereszt súlya alatt, hanem erősödjünk még az Úr kegyelmében. Engeszteljünk egymásért is, hogy az a kereszt, amelyet Krisztus vállunkra rak, dicsőítsen meg egyszer úgy, mint Krisztus megdicsőült a kereszten.

Azzal fejezzük be ezt az engesztelő szent órát, hogy egymásért imádkozunk, könyörgünk! Engeszteljük az Úr legszentebb Szívét! Ez az áldozat legyen a testvéri szeretetnek összekötő kapcsa, amely bennünket egymáshoz köt és valamenyiünket az Úrral egyesít, most az élet útjain, hogy egykor ott fenn az örökkévalóságban örökre együtt gyönyörködjünk az Úr szeretetében egybeforrva.

Szentóra és engesztelés

A napokban temetés volt. A kalocsai egyházmegye galamblelkű, ősz főpásztorának, gr. Zichy Gyula érseknek temetése. Mélyen a lelkünkbe markolt az, amit a boldogult utolsó perceiről hallottunk. Bérmaútja közben kis pihenőt tartott az érsekalmi kis nyaralójában, ahol még az esti órákban sétálgatott, de már rosszullétről panaszkodott. Amikor mindenki visszavonult, ő a kápolnába ment szentségimádásra. Szokatlanul hosszúra nyúlott ez a szentségimádás, ez az utolsó szentóra, úgyannyira, hogy a környezete nem bírta kivárni a végét. Hosszú idő után valaki odabátorkodott a főpásztorhoz, aki öszszerezzen, azonnal felkelt és kijött a kápolnából. — „Én nem tudom, — mondotta — de az Úr Jézus ma nagyon magához vonzott engem, nem tudtam elszakadni tőle.” — Másnap reggelre már oly rosszul lett, hogy székvárosába kellett őt vinni, — csakhamar elvesztette eszméletét és harmadnapra visszaadta lelkét a Teremtőnek!

I.

„Magához vonzott“

Korunk aposztaziája

1. „Az Úr Jézus nagyon magához vonzott engem, nem tudtam elszakadni tőle.” Ez volt a kalocsai érsek utolsó szava. És ezekben a szavakban bennfoglaltatott nemcsak az ősz főpásztor programja, hanem az Anyaszentegyház minden szolgálja, minden apostola életének lényege. „Az Úr Jézus nagyon vonz engem, nem tudok elszakadni tőle!” Igen, nagyon vonz engem! Ez olyan nagy igazság, amelynek tartalmát talán nem is tudjuk méltóképpen átérezni. Miért? Mert az életnek sodra van. A világ sodra elvon, elszakít Krisztustól, mert a világnak más a szelleme, más a gondolata, más az életesezméje. Ez a mai kor aposztaziája: eltávolodni, elszakadni Krisztustól! Ez a modern lelkibetegség: aposztazia! Rettenetes sors: elszakadni Istentől! Talán örökre!

Szembe az árral!

2. Ebből a világaramlatból vezet ki bennünket Krisztus, amikor beleállít ugyan a világ sodrába, de nem azért,

hogy vele tartsunk, elsodródjunk, hanem azért, hogy szembe szálljunk, hogy megállítsuk a világ sodrát és visszahódítsuk ezt a hűtlen világot Krisztusnak. Krisztus ezt akarja: Szembe az árral! Ez a szembehelyezkedés az engesztelés legmélyebb gondolata és tartalma. Ha mindenki elpártol is Krisztustól, legalább mi legyünk hűek hozzá!

„Legalább te!”

3. Ezt kívánta az Úr Alacoque Szent Margittól: „Amennyire tőled telik, legalább te kárpótold az ő hűtlenségüket és engeszteld meg az én Szívemet.” Minél jobban távolodik a világ Krisztustól, annál jobban Krisztushoz vonzódunk! Legalább én hű maradok, legalább én kitartok, legalább én kárpótolom mindazt, amit minden léleknek, minden hívőnek, minden kereszténynek meg kellene tennie! Akármennyire távolodik is Krisztustól a bűnös világ, hűen kitartok Krisztus mellett, szembehelyezkedem az árral, minden erőmmel próbálom megállítani a világ aposztatáló áramlatát!

Mi ad erőt?

4. Igaz, hogy ehhez olyan emberfe-

letti erőre volna szükség, amelyre az ember magára támaszkodva képtelen. Nem vagyunk képesek hűek maradni Krisztushoz, megállni a világnak áramlatával szemben és visszatéríteni a világot Krisztushoz, hogyha Krisztus nem ad nekünk erőt ehhez! Csakis Isten mindenható ereje és segítsége képesít minket arra, hogy a világba visszamenjünk, de ne sodródjunk a világgal, hanem Krisztushoz visszavezessük azt. Ezt az isteni erőt és segítséget kapjuk a szentségimádásban, a szentórában, hogy tudjunk a világban is hűek maradni Krisztushoz, sőt minél inkább megtagadják Krisztust, mi annál hűebbek legyünk hozzá és minél inkább sodródik a világ, annál jobban kitarunk Krisztus mellett.

Krisztus vonz

5. Minden keresztény lélek adoráló lélek. E nélkül nem lehet senkinek olyan ereje, hogy nemcsak maga megállja helyét, hanem megnyerje a lelkeket is és visszavezesse őket Krisztushoz. Ott kell az Eucharistia sugárzatában felmelegednie a léleknek, Krisztus lelkét, szellemét, szeretetét magába fogadni és azt szétárasztani. Abban a

csendes magányban, amikor az isteni Üdvözítőt ott leborulva imádjuk, minket is Krisztus vonz! A szentóra kegyelmi perceiben megbeszéljük vele problémáinkat, ennek a kornak szörnyű aposztáziáját és ebben a meghitt lelki megbeszélésben tanít meg minket is a Mester engesztelni a bűnösökért, az aposztata világért, hogy megtérjenek.

Odamegyek tehát az isteni Mesterhez a templom csendjében és kérem őt, sugározza lelkembe a charitast, azt az isteni szeretetet, erőt, mely átforgalmazza lelkemet! Ha talán itt-ott a világ gondolkozása kikezdi lelkemet, e szent elmélyülésben ő visszaállítja bennem sértetlen épségben a Krisztus-képet.

Az Eucharistia közelében érezzük, hogy vonz minket az Úr és megszentel, ránevel, hogy merjünk szembeszállni az árral, merjünk engesztelő lelkek lenni!

II.

„Nem tudtam elszakadni tőle!”

„Ki szakít el engem Krisztustól?”

1. Legyen a megpihenés, a lelki felüdülés, amikor mi Krisztussal az Eu-

charisziában találkozunk, erővel és lélekkel való töltekezés! Azt mondja Szent Pál: „Ki szakít el minket Krisztus szeretetétől? nyomorúság vagy szorongatás? éhség, mezítelenség, veszedelem vagy üldözés, vagy kard? . . . De mindezekon győzedelmeskedünk az által, aki szeret minket! Biztos vagyok ugyanis abban, hogy sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelemségek, sem hatalmak, sem jelenvalók, sem jövődők, sem erők, sem magasság, sem mélység, sem egyéb teremtmény el nem szakíthat minket az Istennek szeretetétől, mely Jézus Krisztusban, a mi Urunkban vagyon.” (Róm. 8, 35—39.) — Nincsen üldözés és nincsen nehézség, amely elszakíthat engem az isteni Mestertől, ha úgy belebocsájtom lelkem gyökerének szárait az ő Szívébe, hogy belőle szívom az isteni élet erejét.

Az isteni élet részese

2. Az Isten élete a forrás, honnan minden erő, minden kegyelem, minden energia és charitas meríthető! Ezt az életet kaptuk a megigazulásakor, ezt tartja bennünk és növeli az Eucharisztia. Ez az isteni élet a kegyelem álla-

pota, mely Istennel való kapcsolódásom, egyesülésem kiteljesedése. —
Úgy élek-e, hogy az isteni erőnek sugárzatában, az isteni kegyelemben maradjon a lelkem?

Engesztelés életszentséggel

3. De én az isteni erőnek, az isteni kegyelemnek nemcsak hordozója vagyok. Belőlem is ez az isteni élet fog sugározni, mellyel az Úr közelében töltekezem. Lelkem erőforrás, sugárzó életforrás lesz mások számára. Engesztelésem éppen ebben áll: hogy vezeklésemmel, áldozatommal megtöröm a bűn uralmát. Életem szentségével akarom engesztelni őt a magam és ennek a gonosz és aposztata világnak minden bűnéért! Ha bűnös ez a kor, azzal a szentséggel, amellyel Krisztus él bennem, fogom engesztelni Istent. Ha gonosz a világ, én legyek az, aki engesztelő önfelajánlásomat az oltárra helyezem.

Engesztelés tisztasággal

4. Minél érzékiesebb a világ, annál osztatlanabb legyen az apostoli szív, melyet az oltárra teszek! És itt találok meg Istennek szentelt életemnek leg-

szebb idealizmusát, mely nemcsak az érzékiséget és a világi élettől való elszakadást célozza, hanem Isten szerelmét. A tisztaság erénye az apostoli szívnek legnagyobb öröme és boldogsága, mert csak az, aki meg nem osztja szívét a világgal, csak az élvezheti egészen és osztatlanul az Úr Szívének szeretetét. — Szent Pál tanítja: „Akinek felesége van, arra gondol, ami a világé, hogyan tessék feleségének és meg van osztva.” (Kor. I. 7, 33.) „Akinek nincs felesége, arra gondol, ami az Úré, hogy tessék az Istennek.” (U. o. 32.) — A szent tisztaság az az életforma, mely a szív osztatlanságát adja engesztelő áldozatul Istennek a világ bűnös érzékisége helyett cserébe.

Engesztelés szeretettel

5. És ha az én életem tiszta és szent áldozat, akkor még jobban fellobban bennem az az isteni tűz, az az isteni charitas, melyről az Üdvözítő mondja: „Tüzet jöttem bocsátani a földre és mit akarok mást, mint hogy már felgyulladjon.” (Luk. 12, 49.) Ezt a tüzet akarta felgyullasztani, mikor kijelentette: „Ti az én barátaim vagytok.” (Ján. 15, 14.) Senki előtt nem tárult fel

annyira az Úr Szíve, mint mikor apostolaira, választottaira Szívének gyéngéségét és melegségét oly bőségesen pazarolta, mint búcsúbeszédében és azt akarta, hogy ez a láng bennünket is fellobbantson és Szíve szerint egészen átalakítson. Ez a szeretet sürget minket, hogy már ne önmagunknak éljünk, hanem annak, ki értünk meghalt és feltámadt. (Kor. II. 5, 14—15.) Ez a szeretet sürget, hogy engesztelő áldozatok legyünk mi is.

„*Veszélyben a haza!*”

6. Régebben a középkorban, amikor nagy veszélyben volt a haza, a fejedelem, a király elrendelte, hogy vigyék körül az országban a véres kardot és ez azt jelentette, hogy minden igaz hazafinak kardot kellett rántani és a király zászlaja alá gyülekezni az ellenség ellen. Sohasem aktuálisabb körülhordozni a véres kardot, mint ma! Soha nem mondhattuk annyira, mint ma, hogy veszélyben a haza, ez a földi ország, hiszen minden oldalról pusztulás fenyegeti. De nemcsak a haza, hanem benne a mi személyünk is veszélyben van. Olyan hatalom akar bennünket igájába kényszeríteni, amely veszélyez-

teti a hazát és az egyén életét egyaránt. Veszélyben van itt mindenkinek a háza és a saját földi békéje, boldogsága.

De veszélyben van az Anyaszentegyház is. Nyilvánosan nem sokat beszélnek róla, de nem fojthatjuk el magunkban azt az aggodalmat, hogy mi lesz az Egyházzal! Úgy dolgoznak a sötétség csatlócai, hogy ők kerekedjenek az Anyaszentegyház feje fölé. — Valóban nekünk is véres kardot kellene most körülhordoznunk, hogy mindenki döbbenjen rá: nagyon nehéz idők járnak felettünk!

Engeszteljünk!

7. E veszélyben egyetlen fegyverünk az engesztelés! Kiengesztelni az Egek Urát mindazért, ami körülöttünk forrong és ami veszéllyel fenyeget. Ha valakinek kötelessége ez, akkor annak, akiben túlrad a kegyelem, aki felelős a lelkekért! Oda kell borulni az Eucharisztia elé és kiesdeni Istentől a segítséget, hogy ne pusztuljon ez a haza és az ember, hogy ne nehezédjék a szörnyű megpróbáltatás az Anyaszentegyházra! És ha a választottak odaállnak a veszélyben az oltár elé és siratni tudják nemcsak a maguk botlását, hanem

az egész nép, a mai bűnös kor bűneit és vezekelni tudnak nemcsak magukért, hanem az egész népért, az egész emberiségért, az Úr meg fog kegyelmezni a jók kedvéért a többieknek is! Ha sokan lesznek engesztelő lelkek, akik a szentségimádás meghitt perceiben szünet nélkül engesztelnek, akkor remélhetjük, hogy a mennyei Atya meg fog kegyelmezni nekünk, akiket úgy magához vonz Krisztus az adorációban is, de mindig, hogy soha, de soha el ne szakadjunk tőle!

Legaktuálisabb teendőink

Nehéz idők megpróbáltatása

1. Nem kell sötétenlátónak lenni ahhoz, hogy észrevegyük, milyen súlyos és nehéz feladatok elé állítja az Úr harcos katonáit a mai nehéz idők megpróbáltatása. A legnagyobb szükség van arra, hogy mindenki, de elsősorban az Úr választottjai, buzgó apostolai rádőbbenjenek arra a nagy feladatra és felelősségre, mely őket ezekben a nehéz napokban terheli! Hiszen soha ennyire bonyolódott, nehéz és vezedelmes időket nem látott még a történelem, mint éppen napjainkban! Soha ennyi ember nem állt még fegyverben, soha még ilyen véres és kegyetlen irtóháború nem folyt, mint most! A lelkek veszedelme, az Egyház mindjobban szorult helyzete, soha ilyen komolyan nem követelte, hogy Krisztusnak hűséges és buzgó papsága most helyén legyen, hivatása magaslatán álljon!

Mai korkép

2. Ha nyíltan nem is igen beszélnek róla, sőt talán nem is szabad nyilvánosan megtárgyalni, mégis nagyon jól

tudjuk, hogy mennyi sebtől vérzik ma Krisztus teste! Mindjobban ránehezedik az elnyomatás és üldözés súlya, mely annál veszedelmesebb, minél leplezettebben történik. Mi talán még nem érezzük ennek a vallásellenes, katolikus ellenes áramlatnak sodrát, mert a közélet még úgy-ahogy megőrizte a szentistváni formákat, de nagyon jól tudjuk, hogy annak alapjait mennyire ássák alá és a nagy világ vallásellenes sódra minket sem fog érintetlenül hagyni! Ha pedig mélyebben nézünk bele a kor lelkébe, népünk életébe, azt látjuk, hogy a belső szétesettség, a bűnöknek és vétkeknek száma soha ennyire nem szaporodott, mint ma! Nemzetpusztító vétkek, belső elhidegülés a papságtól, Krisztustól, lassú, de annál szomorúbb folyama ennek a bomlásnak, melyet szinte tehetetlenül nézünk!

Tehetetlenül? Talán mégse!

3. Ha minden emberi eszköz, mely kezünk ügyébe esik, elégtelen maradna is, akkor se szabad lemondóan megadni magunkat a sorsnak és visszavonulni! Krisztus katonája nem hátrálhat! Krisztus jó katonái vagyunk! A mi erőnk és fegyverünk nem a világ fegyverzete,

mely öl és pusztít! Mi a lélek fegyverével, mi a kegyelem erejével dolgozunk és küzdünk! S élő hittel hisszük, hogy többet tehetünk e fegyverzettel, mint a legnagyobb emberi bölcseséggel, emberi segítséggel!

Engesztelő imaóra

4. Ezért annyira fontos éppen manapság, hogy megszeressük az Eucharisztia, Jézus szent Szívének imádását és vállaljuk az engesztelő szentóra tartását, mert hiszen az imádás, az imaóra — legalább hetenkint — odavezet minket Krisztushoz, aki az Oltárisztenségben várja, hogy az ő hűséges szolgálói, rettenthetetlen katonái onnan, belőle és tőle vegyék az erőt és ihletet a küzdelemre!

De még valamit kell beleszöni nekünk ebbe az imádságos lelki programba!

Engesztelnünk kell!

5. Ha a mai kor egyike a legromlottabbaknak, ha manapság fenyegeti legnagyobb veszély a lelkeket, az Egyházat és nem utolsó sorban szegény hazánkat is, akkor annál jobban kell éreznünk annak a szükségét, hogy most jobban kell engesztelnünk az isteni szent Szívet, mint valaha!

Ne gondoljunk a magunk racionalista fölényében, hogy az Úr Jézus megdicsőült feltámadásában már közömbös és idegen a mi földi életünk és ügyeink iránt! Ne gondoljuk, hogy hidegen hagyja őt az emberek gonoszsága és tengernyi sok bűne! Ha egyszer fellebbenne a fátyol és csodálatosan bele tudnánk pillantani lelke világába, vagy szentséges Szívének érzelmvilágába, akkor meglátnók mi is azt, amit Limpiaszban sokan látták: az Úr Szíve fáj, Krisztus szomorkodik!

Fáj neki minden káromlás, minden bűn, minden vétek! Fáj neki az emberek elvetemültsége, a gonoszságnak hatalomrajutása! Fáj neki minden lélek veszte, melyet a mesterségesen terjesztett romlottság leránt a lelki élet, a krisztusi élet magaslatáról a bűnbe, az aposztaziába, a gyilkosságok özönébe, az elvetemültség és vallástalanság mocsarába!

Fáj az Úr Szíve!

6. Fáj, kimondhatatlanul fáj Jézus Szíve!

Várja, hogy megengesztelje őt valaki, legalább azok, akik legközelebb állnak szent Szívéhez, legalább választottai, apostolai! Várja, hogy engeszteljük

őt imádsággal, vezekléssel, életszentséggel, tisztasággal és szeretettel!

Minél romlottabb lesz a kor, annál szentebbek legyenek az őt szerető, engesztelő lelkek!

Minél jobban belesüllyednek az emberek az érzékiség és erkölcstelenség bűneibe, annál tisztábbak legyenek azok, akik hozzá hűek maradnak!

Minél jobban gyűlölik Krisztust ellenségei, annál jobban, annál lángolóbban szeressék őt azok, akik őt hűségesen követik, akik neki élnek!

Soha ennyire nem volt aktuális!

7. Soha az engesztelés gondolata nem volt annyira aktuális, mint manapság! Soha nem kellett annyira engesztelni Jézus Szívét, mint éppen manapság, mert ha most meg nem engeszteljük őt, nem tudjuk, hogy Isten büntető keze nem fog-e úgy lesújtani e bűnös földre, hogy a nagy vízözönben, a modern vízözönben, vagy jobban mondva tűz- és vérözönben, nem fogunk-e elpusztulni mindannyian, a rosszakkal együtt a jók is!

Legalább te!

8. Legalább te vigasztald meg Szívemet! — mondotta Jézus Alacoque Szent

Margitnak, mikor szentséges Szíve titkát felfedte neki!

Legalább te engeszteld meg főpapi Szívemet! — mondja most is minden választótrának, apostolának. Legalább te, aki nekem szentelted életedet és szívedet! Aki szeretsz engem és aki helyettesítesz engem e földön, hogy az én engesztelő áldozatomat folytathasd a világ végéig!

Ezt várja Krisztus Urunk minden buzgó apostolától és hű választottjától. Engeszteljünk! Engeszteljünk! Egyénileg áldozzuk magunkat egészen az engesztelés művének és igyekezzünk a közös engesztelési szentségimádást minél buzgóbban, minél bensőségesebben megtartani június hó folyamán!

Egész Svájc, egész Spanyolország egyetemenlegesen engesztel, hogy a jó Isten irgalmazzon a mai bűnös kornak és adja meg a béke ajándékát. Nálunk is megindultak, éppen a budapesti egyetemi templomban tartott engesztelő szentségimádási órákkal kapcsolatosan az engesztelések s az ország egyes helyein már tartottak is nyilvános engeszteléseket!

Az engesztelés hősi foka

9. Az engesztelés leghősiesebb foka,

legnagyobb áldozata az az életforma, amely most már egész gárdát lelkesít, amelynek életprogrammját most a mult hetekben foglaltuk írásba azoknak kérésére, akik egész életüket áldozták engesztelésül Jézus Szívének, azzal a súlyos és szent kötelezettséggel, hogy szentségben, tisztaságban és szeretetben lesznek Istennek tetsző, élő és szent áldozatok! Olvassuk el, és lássuk, vannak még ma is hősi és szentéletű lelkek, akik annál jobban szeretik és engesztelik Jézus Szívét, minél rosszabb a világ! Krisztus választottjai, apostolai legalább ismerjék ezeket és ha lesznek a vezetésük alatt álló lelkek között hősies engesztelő lelkek, akkor ajánlják, terjesszék, hogy minél többen engeszteljék az édes Jézus sokat megbántott szentséges Szívét!

Ha sokan lesznek igazán szentéletű és Istennek kedves lelkek, akik megengesztelik isteni Szívét, akkor remélhetjük, hogy az irgalmas Szív megbocsátja és elküldi a jobb időknek vigasztaló békeolajágát erre a sok vértől áztatott, sok könnytől sáros, sok büntől szennyes földre! Adja Isten, hogy úgy legyen!

Az áldozat zsengeje

Emlékezzünk!

Nehéz idők nagy napjai különös jelentőséget kölcsönöznek május havának. Manapság Mária hónapja nemcsak a virágok tarka pompájával ékesíti a Szűzanya oltárát, hanem komoly visszaemlékezés ideje. Magyarok Nagyasszonyára és Űrnőjére emlékezzünk május havában. Arra, akinek első szent királyunk felajánlotta és védőpalástja alá helyezte a magyar népet, aki azóta a magyarok Nagyasszonya, aki azóta vigyáz erre a drága kis országra: szeretete, istápolta, védte és mintegy a kötényében hordozta, hogy baja ne essék. Szűz Mária hatalmas pártfogó, hiszen a mennyországban az ég kincstárnoka ő, akire a mennyei Atya minden hatalmát és kincsét rábízta!

Védő szeretete

Anyai palástja alá fogadja ő ezt a magyar népet, magyar nemzetet az élet minden nehézségében. Megvédi a Nagyasszony mindazt, aki bizalommal fordul hozzá. Anyai szeretetét senkitől

sem tagadja meg, aki bizalommal fordul hozzá, különösen nem tagadja meg tőlünk, akik közel állunk hozzá és nagyon szeretjük őt. Szereti a Boldogságos Szűz azokat, akik Őt szeretik, akik tiszta életükkel igyekeznek hűséges és jó gyermekei lenni. Ez a szeretet biztat minket is e nehéz időkben, hogy bajainkban hozzá folyamodjunk.

Mit kérjünk tőle?

Azt kérjük a magyarok Nagyasszonyától, hogy legyen a mi engesztelő közbenjárónk. Engesztelje meg a jószágos Istent bűneinkért, tévedéseinkért, botlásainkért. Ezekben a sorsdöntő percekben olyan jóleső, hogy van valaki, aki engesztel érettünk és jóságával, szeretetével közbenjár Istennél. A Boldogságos Szűzanya a jó Isten előtt eleget tesz a mi bűneinkért. Nem szűnik meg közbenjárni, hogy a mennyei Atya irgalmazzon, kegyelmesen segítsen, támogasson, ezekben a nehéz és sorsdöntő percekben.

Az első engesztelő áldozat

A magyar nemzet annyiszor tapasztalta a Boldogságos Szűz közbenjárását. Ennek az az oka, hogy Szent István a

nemzet atyja megtanította nehéz időkben a Boldogságos Szűzhöz fordulni. Akkor is ugyanilyen vészes felhők tornyosultak, Nyugatról jött a veszedelem, II. Konrád fenyegette a kis ország szabadságát. Bizony nagy veszély volt ez és a nagy királynak nagy gond, nagy szenvedés! Segítség után kellett néznie. Elsősorban a Szűzanyára emelte fel tekintetét. Érezte, hogy az ő közbenjárását és engesztelését kell kérnie, de érezte, hogy neki is kell engesztelő áldozatot hoznia. Ezt az engesztelő áldozatot ő Szent Imre hercegben látta. A trón várományosa Ottó, az idősebbik fia volt. A kicsi Imrét egyházi pályára szánta, élő és égő áldozatnak. Ezért játszik olyan nagy szerepet Imre herceg életében a vallásos nevelés. Ezért nem szűnt meg őt István király Krisztus kegyes pártfogásába és a Szent Szűz anyai oltalmába ajánlani. Mielőtt még koronáját a Nagyasszonynak ajánlotta volna, máris feljánlotta Máriának és általa Istennek engesztelő áldozatul fiát, a kis Imre herceget.

Boldogasszony tisztelője

Ki nevelje Istennek és Máriának ezt az élő, szent tiszta áldozatot? Küldi Is-

ten messze idegenből, Velencéből Gellértet, aki származásánál, tudományánál és erényességénél fogva a legalkalmasabbnak látszott arra, hogy ezt az élő áldozatot előkészítse az Úr Jézus számára. Nem véletlen, hogy Szent Gellért a Szűzanyának olyan nagy tisztelője, amilyen kevés volt korában. Szent Gellért az ő drága kis tanítványát úgy nevelte, hogy a Boldogságos Szűz drága gyermeke legyen. Szeresse és ajánlja fel neki életét egészen. De ezzel sem elégedett meg Szent Gellért. Neki köszönhetjük a Szűzanya iránti nagy szeretetünket. Ő plántálta azt a magyar nép lelkébe. Ő tanította meg népünket arra, hogy a Boldogságos Szűzet nemcsak Isteni Anyjának, hanem Úrnőjének tisztelje. Most, ha közel ezeréves tradíció után, visszagondolunk erre, mélységes hála fakad lelkünkben, hogy erre megtanította Szent Imrét és első apostoli királyunkat. Tőlük maradt reánk és ma is, ha a Szűzanyához akarunk fohászolni, így mondjuk: Boldogasszony Anyánk!

Szent életáldozat

Milyen hamar megtanulta Szent Imre, hogy az engesztelő áldozat csak ak-

kor kedves a jó Isten előtt, ha szentségben él, mint a Szűzanya. A kis Imre herceg imádságos lelke már gyermekkorában azért vágyik a betű ismeretére, hogy imádkozni tudja a zsoltárokat, mert életszentsége az imádságban találta meg igazi boldogságát. Amidőn azt hiszi, hogy senki sem látja, előveszi zsoltároskönyvét, s amíg megpihen a magyar nép, elcsendesednek a fegyverek, Imre herceg imádkozik értük. A nagy királyt gondolkodóba ejti ez, de nem szól senkinek, boldog, hogy valóban Istennek kedves áldozatot tud bemutatni. Amikor Pannon-hegyén a szerzetesek közül egyeseket egyszér, másokat többször csókol meg Imre herceg, ismét gondolkodóba esik és megkérdi, miért tette ezt, a gyermek felfedi, hogy a lélek szemével meglátta a szerzetesek életszentségét és ez bírta rá, hogy többször csókolja meg azokat, akiknek a lelke tisztább és szentebb az Isten előtt.

Tiszta életáldozat

Akinek a lelke tiszta, az önként is szívesen vonzódik a tisztaságos Szűzanyához. Szent Imre herceg is sokszor elmélkedett azon, hogy lehetne áldozata

még tisztább, hasonlóbb a Nagyaszonnyhoz. Amikor egyszer Veszprémben felkelt és éjjeli szentségimádást végzett, azon gondolkozott, hogy mi legyen a legkedvesebb engesztelő áldozat, amit Istennek felajánlhatna, hirtelen fényesség támadt és isteni szózatot hallott és ezt hallotta ő is és a szolgáló is, aki vele volt: „Felette dícséretes a szűzesség, kívánatos kívánom én, te elmédnek és testednek szűzességét, ezt ajánld nekem, eme szándékodban mindvégig megállj.” Szent Imre herceg megérti az égi szózatból, hogy a Szűzanya legszebb erényét kívánja tőle Isten, érzi, hogy erre csak az Isten kegyelmével vállalkozhat s ezért imádkozik: „Úr Isten, Te ki vagy mind az egész világnak gondviselője és az emberi erőtlenségnek segítője, ki elragadod a fejedelmek lelkét, aki rettenetes vagy a földnek királyai előtt, *végezzed el a te kedvedet bennem!*” Az Isten kegyelmére támaszkodva meghozza ezt az áldozatot.

Égő áldozat

A tiszta szív és a tiszta élet a legszébb és a legkedvesebb áldozat Isten színe előtt. De olyan nagy áldozat, hogy

csak nagyon nagy szeretet képesít rá. Ez a szeretet gyulladt fel a Szűzanya szívében. Ez a szeretet lobbant lángra Szent Imre lelkében is. Az engesztelő szeretet csakhamar nagy áldozatot kíván. Meghal bátyja Ottó, a trónörökös. Nincs más választás a nagy király számára, mint kisebbik fiára hagyni a trónt. Szózatot intéz hozzá: „Gyermek vagy még, édes kicsi szolgám! — pelyhes ágy lakója! Eddig széltől is óvtunk és gyönyörűségben neveltünk. Te nem ismered a hadakozás fáradalmait és az ellenséges népek támadásait ... De most már itt az ideje, hogy elhagyd a puha párnákat. Eltompít a tétlen tunyaság és elhervasztja a férfiú erejéit; a bűnök melegágya az, mely megutálja a parancsolatokat. Lassan-lassan meg kell szoknod immár a keménységet.” Szent Imre nem ijedt meg atyja szavától, hiszen a szeretete tetterős. Szívesen vesz részt a kemény életben. Teste megszokta már a kemény életet. Vezeklő övet visel, bőjtöket tart, szigorú fegyelemben tartja testét, hogy szenvedélyeit megtörje. Lelkét pedig Isten igéjének kenyerével táplálja. Oly csodálatos ez ifjúnak magamegtartóztatása! Szükséges is volt, hogy Szent

Imre lelkében a szeretet nagy lángra lobbanjon, mert a nyugati veszedelem egyre nőtt. A nemzet atyja szövetség után néz. Végül II. Miesko, szomszédos lengyel királlyal köt szövetséget, amit családi kötelékkel kell megpecsételni: a lengyel király leányát kell Imre hercegnek feleségül vennie. Atyja kívánja! Szent Imre kötelességének tudja, hogy atyjának is, de a Szűzanyának is engedelmeskedjék. Így hát jegyesével megyegek, hogy fogadalmát megtartja és tisztaságban fognak egymás mellett élni, mint testvérek. A háborúban kivetszi részét, de a győzelem után az új terület kormányzását is átveszi atyja akaratából.

Elfogadtatott!

Mikor az ősz király arra gondol, hogy az egész országot ráhagyja, akkor kívánja a jó Isten tőle az áldozat bemutatását. Szent Imre herceg szentségben, tisztaságban, szeretetben ajánlotta magát élő és égő áldozatul. Isten elfogadta. Egy nagy vadászat alkalmával magához vette az ifjú, szeretettől lángholó herceget. Oly fájdalmas áldozat volt ez a szent királynak, hogy mosoly nem fakadt többé ajkán. Mit mondha-

tott a Nagyasszonynak nagy szomorúságában? Bizonyára ezt: Ha elvetted és Istennek adtad, akkor Te légy népem Nagyasszonya, Úrnője, védő, engesztelő közbenjárója Istennél!

Az áldozat zsengéje: Szent Imre herceg. A nyugatról jövő veszély elmúlt, mert Istennek tetsző volt ez az áldozat, melyet a Szűzanya által ajánlottak fel neki. Ez az engesztelő áldozat inspirálta a későbbi kor gyermekeit is, hogy ajánlják fel magukat Istennek. Engesztelő áldozatra van szüksége e népnek, akkor a Nagyasszony mindig engesztelő közbenjárónk lesz szent Fiánál.

Ma is így!

Ma is nehéz, nagy bajok között küzdünk. Döntő és vészteljes időkben ma is engesztelő áldozatokra van szükségünk, hogy sok-sok lélek kövesse az első engesztelő áldozatot. Sokan nem járnak Szent Imre herceg nyomdokán, de mégis vannak, akik engesztelő áldozattá akarnak lenni. Az első engesztelő áldozatnak lelke tovább él a magyar népben. Ő istápolja sok lélekben ezt az áldozatkészéges odaadást. Legyen a magyar ifjúság, de az egész magyar nép is ilyen áldozat, mely szent-

ségben, tisztaságban és Isten szeretetében életét a jó Istennek ajánlja a Szűzanya által. Akkor bizton remélhetjük, hogy a Szűzanya áldásos palástját reánk teríti és a mai súlyos időkben is megsegít, megvéd minket!

Magyar engesztelés

A legméltóságosabb. Oltáriszentségben jelen levő Úr Jézus előtt alázatos lélekkel hódolunk. Szívünk-lelkünk áldozatát visszük az Úr elé, hogy megengeszteljük.

I.

Régen

Nagy veszedelem idején

1. Nagy veszedelem idején nem elégségesek azok a közönséges eszközök, amelyek jól beválnak, ha nincs semmi baj és veszély. Amikor nagyon sötét felhők gyűlnek össze fejünk felett, amikor nagy veszély fenyeget, akkor az embernek nagy tettekre kell elhatároznia magát. Ilyenkor van szükség a nagy áldozatokra, arra, hogy engesztelésül a legnagyobb áldozatot hozzuk meg! Tegyük meg mindent, amit csak tehetünk!

Hősök kellenek!

2. A mai nehéz időkben úgy vagyunk, hogy azok a közönséges eszkö-

zők, amelyek a csendes időkben elégségesek voltak, ma már elégtelennek bizonyulnak. Amikor nagy harcok ideje köszönt be, akkor nem elégségesek a polgári erények, ilyenkor hősöknek kell jönniök. Mert ha a nemzetnek nincsenek nagy hősei, akkor kemény küzdelmet nem vívhat meg. Az engesztelésnek is nagy időkben, nehéz küzdelmekben a hősiesség fokáig kell emelkednie! Ha ezt jól meggondoljuk, akkor önkénytelenül is visszaszáll emlékezetünk azokba a nehéz időkbe, amikor nagy veszedelem fenyegetett minket Keletről. Most van 700 esztendeje, hogy az akkori Nyulak-szigetén a nehéz időkben ilyen hősi, nagy áldozatot kívánt az Úr.

Engesztelő áldozat

3. A Keletről betörő pogány nép, a tatár, az akkor virágzó magyar nemzetet teljesen romba döntötte, pusztulást idézett elő mindenütt. A király maga is, a nemzet nagyjaival menekülni volt kénytelen. A hajdani dicső, virágzó magyar nemzet annyira tönkrement, hogy háromszáz évnek minden áldozatos kultúrmunkája teljesen romokban hevert. IV. Béla király hontalanságában

megértette azt, hogy a nagy csapások és megpróbáltatások idején nagy áldozatra van szükség és éppen ezért alázatos lélekkel leborult az Úr elé és meghozta a nagy áldozatát: Megfogadta, hogy ha születendő gyermeke leány lesz, akkor ez az új bimbó, ez a kis virágszál legyen az engesztelő áldozat, mely megengeszteli az Úr haragját és kedves illatú áldozat lesz Istennél.

A veszprémi kolostorban

4. A kicsiny gyermek megszületett, leánygyermeket adott az Úr a királyi családnak. A királyi szülők megemlékeztek fogadalmukról, áldozatukról. Amikor a kicsiny Margit növekedett, a királyasszony eleget akart tenni fogadalmának és ezért elment Veszprémbe, ahol a Domonkos-nővéreknek volt kolostoruk. Ott akarták az Úr oltárára helyezni áldozatul gyermeküket, mert ezek a kedves nővérek osztották meg velük a számkivetés napjait, mikor engesztelő fogadalmukat tették. A jó Isten elfogadta ezt az áldozatot!

A Nyulak szigetén

5. Később a Nyulak szigetén építtették a király kolostort a Domonkos-nő-

véreknek, amikor Margit már fogadalmat is tett. A tatárjárás ott fenyegetett állandóan és érezték, hogy az a rettenetes pusztulás újra rájuk zúdulhat. De a jó Istennek kedvére volt az a hősi áldozat, örömmel nézett le erre az áldozatra ott, a Nyulak szigetén és kedvéért megkegyelmezett az ő magyar népének. Szívesen fogadta ezt az áldozatot, amelyben a királyi sarj volt az Úrnak felajánlott engesztelő „hostia” az egész nemzet helyett.

II.

Hogyan? . . .

Szent áldozat

1. Boldog Margit élete a Nyulak szigetén, az Istennel való tökéletes egyesülés volt. Ha össze akarjuk foglalni áldozatos, engesztelő életét, azt mondhatjuk, hogy az életszentségre törekedett minden erejével, az Istennel való legbensőbb egyesülésben. Olyan nagyon szerette az isteni Üdvözítőt, hogy nem tudott megelni nélküle. Őt látta, őt szerette mindig és mindenben. Minden kis cselekedete, kötelességteljesítése, mind csak egyet szolgált, engesz-

telni azt, akit végtelenül szeretett, a végtelenül szent, tökéletes és jóságos Istent. Az imádságban és kötelességteljesítésben telt el áldozatos élete a Nyulak szigetén és ezzel az áldozattal távoltartotta országunktól azt a veszedelmet, amelytől méltán félhetett királyi atyja és az ország nagyjai.

Tiszta áldozat

2. Amikor Boldog Margit anyyira megismerte a szerzet életét, hogy a szent fogadalmakat is letehetette, örömmel vállalta az örökös szent tisztaságot, hiszen egyedül csak a jó Istennek akarta szentelni tisztaságát, életét. Lemondott mindenről, fényről, királyi pompáról, házaseletről és osztatlanul Krisztusnak adta szívét. Mennyire sürgette a szent fogadalmakat! Mert hiszen királyi atyja, mintha megfélekedett volna fogadalmáról, többször akarta kivenni leányát a kolostorból és politikai okokból férjhezadni. Négy ízben próbálkozott a házassági tervekkel és az utolsó anyyira komoly volt, hogy amikor a királyleány nem egyezett bele, mert nem akart hűtlen lenni fogadalmához, a királyi atya megneheztelt és érezte haragját leányával is, a

kolostorral is, amely eddig annyi jótéményt élvezett a királytól. A kolostorban is éreznie kellett Boldog Margitnak a sororok nemtetszését. Úgy vélték, hogy az ország magasabb érdeke miatt jobb lett volna, ha ő királyatyjának kívánságát teljesíti, a Szentlélektől felmentést kér. De Margit inkább vállalta a legdurvább munkákat a kolostorban, semmint hűtlen legyen fogadalmához.

Égő áldozat

3. A keresztre feszített Krisztus szerelme kötötte le Boldog Margit szívét. E szeretet sürgette, hogy még nagyobb engesztelést végezzen. Többre vágyott, nagyobb engesztelést és áldozatot akart az Úr oltárára helyezni tiszta szeretetből. Úgy látszott hogy bár a keleti veszedelem elmúlik, de belháború van kitoróban a király és fia között és újra csak ő lett az áldozat, ő engesztelte meg az Urat. Megkérte vezeklését és engesztelő áldozatait olyan hősiességben, hogy ma már csak szent borzadással tudunk erre gondolni. De nem szabad ezeket a vezekléseket a mai kor szemüvegén át nézni, hanem az akkori viszonyok és körülmények szemszögé-

ből. Azt akarta a szent királyleány, hogy amikor a magyar nemzet új vesztélybe jutott, ő legyen az áldozat! Ő a nagy *Magyar Engesztelő*: minden áldozatot szívesen vállalt magára, csak-hogy a jó Isten irgalmazzon, kegyelmezzen magyar népének, magyar nemzetének. Vigasztalta is a testvéreket, hogy nem sokáig tart már az áldozata. Csakugyan az Úr nemsokára meg is elégette azt, mely Isten szeretetében önmagát emésztette fel.

Magyar engesztelés régen

4. Ez a nagy, hősi áldozat mentette meg a mi édes hazánkat 700 évvel ezelőtt. Mily jól esik most, amikor a jubileumát ünnepeljük, visszaemlékezni erre az „élő, szent, Istennek tetsző” áldozatra, mely szentségben, tisztaságban és szeretetben hősi önfelajánlással önmagát adta az Úrnk, csak-hogy szeretett népét és nemzetét megmentse a pusztulástól.

III.

Manapság

Magyar engesztelés ma

1. Most, mikor a keleti veszedelem, ha

más formában is, újra jelentkezik, amikor sötét felhők gyülekeznek a nemzet egén, jusson eszünkbe, hogy ma is ilyen nagy áldozatokra van szükség! Ma is ezt a hősi áldozatot, hősi önfelajánlást kell az engesztelés oltárára helyezni!

Szentségben!

2. Önmagunkat kell Istennek ajánlani, hogy *szent* áldozatok legyünk. Élet-szentségben, vagyis az Istennel való legbensőbb egyesülésben kell élnünk. Ha talán hivatásunk nem ugyanaz, mint Boldog Margité, mégis a mi életkörülményeink között is megvalósítható az életszentségnek az a formája, amihez az eszközöket az Úr nekünk is megadta. Ki-ki a maga hivatáskörében lehet szent áldozat anélkül, hogy változtatná életkörülményeit. Ha megszenteli azt a hivatáskört, amelybe a Gondviselés állította, ma is szentté magasztosulhat mindenki. Ha úgy rendezi be az életét, akár a polgári, akár a családi életben, vagy az Isten szolgálatában, hogy Isten a maga szentségéhez formálja azt, akkor ez a szentségben eltöltött élet kedves áldozat lesz az Úr színe előtt.

Tisztaságban!

3. *Tisztaságban* lehet és kell ma is engesztelnünk. Ha az életszentségre törekvő lelkek ma nem is végeznek olyan kemény vezekléseket, mint akkor, mégis mindannyian élhetünk tisztaságban Istennek tetsző, engesztelő életet. Amikor kívül olyan nagy a romlottság, a mi tiszta életünk is kedves lesz az Úr előtt! Amikor az erkölcsi romlottság és züllöttség mindig nagyobb mértéket ölt és olyan vakmerővé válik, hogy nem is rejtőzik el az emberek szeme elől, akkor talán éppen a tisztaság erénye — mind a világban, mind az Istennek szentelt életben — a legkedvesebb engesztelő áldozat az Úr előtt. A családi életet is meg kell szentelni a lelki tisztaság erényével, a tisztaság állapotát pedig mocsoktalan, lilimos étellel!

Szeretetben

4. Engesztelésünk legyen *lángoló szívünk az Úr oltárán!* Amikor a veszedelem nőttön nő, nem kell sötétenlátónak lenni ahhoz, hogy megborzadjunk attól, ami előtt állunk és ami eljövendő! Minél jobban kihül az emberek szíve Isten szeretetében, annál nagyobbak kell lennie a mi szeretetünknek. Bol-

dog Margit Isten iránti szeretetből vállalta az áldozatot családjáért, nemzetéért, véreiért. Ettől a szeretettől kell lángragyulladnia a mi szívünknek is, hogy a magasba, egészen Isten felé törjön! Ha talán nem is azok a kemény vezeklések fogják ma Istent megengesztelni, mint amilyeneket Boldog Margit vállalt, a mai élet terhei, nélkülözései épen elég vezeklést rónak a modern emberre is, hiszen sok-sok lemondással jár a mai polgári élet is! Hogyha ezt zúgolódás nélkül viseljük, akkor máris engesztelő áldozatot hoztunk! — De az emberi lélek az Isten szeretete nélkül nem tud hősi áldozatot vállalni! Csakis Isten szeretetétől áthatott lélek tudja önmagát áldozatul hozni, tud önmegtágadást, lemondást vállalni. Manapság talán még több fog kijutni a keresztből, a szenvedésből. De akármilyen keresztet rakjon is az Úr vállunkra, ha nagy a szeretetünk Isten és felebarátunk iránt, nem fogunk hátrálni előle. Nemcsak zúgolódás nélkül, hanem örömmel visszük a jó Isten elé keresztjeinket, melyek nehezek ugyan, mégis sokkal könnyebbek, mint az a veszély, amelyért engesztelésül az Úr oltárára helyezzük őket.

Engeszteljünk!

5. Engeszteljük meg az Urat *szen- ségben, tisztaságban, szeretetben*, mely mindent elvisel és mindent magára vállal népéért, nemzetéért, csakhogy a jó Isten ezt a nehéz állapotot, súlyos veszélyt szüntesse meg. Kérjük az Urat, hogy hárítsa el fejünk felől azt a veszedelmet, aminek nagyságát talán még nem is látjuk teljes valóságában. Legyen a mi áldozatunk „szentségben, tisztaságban, szeretetben” kedves illatú áldozat, amelyért az Isten irgalma és kegyelme oltalmába veszi majd népünket, nemzetünket és elhárítja a veszedelmet. Jöjjön a mi magyar hazánkra jobb, boldogabb, szebb kor! Mikéant őseink, nekünk is meg kell értenünk, hogy szentségben, tisztaságban, szeretetben az Úrnak kell áldozni magunkat és kérni, hogy fogadja kegyesen ezt az engesztelő áldozatot és irgalmazzon magyar népének!

Tűzben elégett tömjén

Annak az emlékét üljük a mai napon, akinek az életét püspöki címerének jelmondata jellemzi legtalálóbban: Thus ardens in igne! Parázson, tűzben égő tömjénáldozat. Tóth Tihamér püspök atyánk úgy érezte, alig találhatna ennél megfelelőbbet, amely életfeladatot, áldozatos életét jobban jellemezné. Egész élete a valóságban csakugyan nem volt más, mint az apostolkodás eleven és égő áldozata. Egész élete izzott Isten szeretetében, úgy érezte, hogy megsemmisül az isteni tűzben, tömjén és áldozat, magát felemészto, engesztelő áldozat.

Áldozatok kellenek!

Súlyos sorscsapások, komoly és áldozatos idők nehezednek hazánkra. Voltak már hasonlóak, amikor Nyugatról fenyegette veszedelem országunkat. Ekkor is élő tömjénáldozat: Imre herceg égett az oltár tűzén, aki megmentette hazánkat. Később Keleten támadt a fenyegető veszedelem, amelyet a Nyulak-szigetén vezeklő Boldog Margit könyörgése fordított el rólunk. A délről

jövő csapás idején Kapisztrán János és Hunyadi János áldozza magát imádságos lélekkel az országért. Isten a nehéz időkben áldozatot kíván. Eleven, szent, tiszta és engesztelő áldozatot.

Most is! . . .

Most is ilyenekre van szükség Szent István országa megmentésére. Boldog az az ország, amelynek áldozatra hivatott és áldozatot vállaló gyermekei vannak. A magyar nemzetnek vannak hibái, melyekért vezekelnie kell, betegségei is, amelyek megőrlik testét, ha elhatalmasodnak rajta. Nagy terheket viselünk, őseink és önmagunk bűneit. Mennyi erkölcstelenség ebben a kicsiny országban! Mégis vannak nagy lelkek, sokszor egészen az ismeretlenség homályába rejtőzve, akiknek élete olyan, mint az áldozati tömjén a parázson.

Fáklya és lobogó láng!

Ilyen életét odaadó áldozat volt Tihamér püspök atyánk. Mikor a kispaktól elbúcsúzott, azt mondotta: „Boldog vagyok, hogy fáklya lehettem eddig és egy nagy lobogó láng a felszentelésem után.” Igen, egész élete világító fáklya, Isten szeretetétől lobogó

láng és önmagát felemésztő, engesztelő áldozat. Csak egy hiányzott még, hogy a tömjén egészen elégjen a tűzben, hogy életét is egészen feláldozza engesztelésül.

Mi kell az áldozathoz?

Mi szükséges az áldozathoz? Minden engesztelő áldozathoz három dolog kell: 1. parázs, tűz, mely felemésztí a tömjént, 2. az áldozat, a jóillatú, égő tömjénszem és 3. az áldozatnak felajánlása, lángolása, elégetése.

Parázs

1. *Parázs* az isteni szeretet tüze. Tihamér atyánk annyiszor hirdette az isteni szeretet nagyságát, ez lobbantotta lángra az ő lelkét is, ez ihlette őt élete minden napján. Mondják, hogy mikor imába merült, égett a szeme, arca egészen átizzott, hiszen közvetlenül érintkezett az isteni szeretettel. Ebből merítette az erőt életáldozatához. Saját lelkében tapasztalta, hogy Krisztus szeretete ösztönöz, sürget és nem hagy nyugodni. Minden írásában ennek az isteni tűznek a melegét érezzük. Milyen nagy tűz az égő erdő, amelynek kipatogzó szikrái mindent felgyujtanak, ami a közelükben van. Az isteni tűz is

megihlet minden áldozatos lelket, amely csak a közelébe kerül.

Tömjén

2. Az áldozat tárgya a *tömjén*, amely kellemes illatú füstté alakul át. Az Isten előtt kedves áldozat jelképe. Ezért használja a liturgia a tömjént, hogy úgy szálljon fel imádságunk az égbe, mint a jóillatú tömjénfüst. Ilyennek kell lennie az áldozatnak is. Milyen tragédia, hogy erejének, képességének tetőfokán, ötvenéves korában kellett Tihamér atyánknak eltávoznia, áldozatának beteljesednie és elégnie. Ne sirassuk! Ne zúgolódjunk a Gondviselés ellen! Hiszen ez az engesztelő áldozat értelme és lényege: az Úr akkor kívánja feláldozását, amikor legértékesebb, amikor legdrágább embertársainak is.

Égni, elégni!

3. Égni és elégni kell minden engesztelő áldozatnak, a tömjén szem nemcsak ég, hanem el is ég, önmagát felemészti: ez jelenti az áldozat kiteljesedését. Tihamér atya is égő, elégő áldozat akart lenni nemcsak önmagáért, hanem magyar testvéreiért, az ifjúságért, egész magyar hazánkért. Minden

hivatás egész embert, az egyéni élet teljes feláldozását kívánja meg. Az atyának, ha családját boldogítani akarja, le kell mondania egyéni vágyairól, céljairól és egész valóját áldozatul kell adnia. Az édesanya egyénisége is felémésződik a családjáért való szenvedésben, aggodalomban, szolgálatában. A közéletben szereplők sem követhetik egyéni érvényesülésük útját, ha eszméiket híven akarják szolgálni. Nemcsak égnie, világítania, hanem fel is kell emésződnie az áldozat tárgyának, hogy kiteljesedjék az áldozat ténye. Így égett s elégett ez a nagy apostoli élet is a nagy magyar családjáért, a drága ifjúságért és az Egyházzáért! Nem húszkötetes összegyűjtött művei, hanem életáldozata, önmagának feláldozása volt Tihamér püspök atyánk legnagyobb életműve!

Áldozati tüzek fénye

Minden áldozat az izzó parázson, a nagy tűz hevében hatalmas lánggra lobban. Ég, kigyullad, világító tüzzé válik. Ilyen volt Tihamér püspök is! *Világított* lelkének, szellemének csodálatos fényével. Minden szava, mely a szószéken, rádióban megszólalt, fényt derített a lelkekben, utat mutatott a sötétség-

ben. *Melegített* és csodálatos vigaszt vitt minden csüggedő, minden szenvedő lélekbe. Tüzet, lelkesedést *gyújtott* az ifjúságban, tettekre sarkalt cserkészeket, diákokat, levitákat és papokat, ifjakat és öregeket! Minden halál nagy áldozat, kiengeszteli az Urat, de az élő áldozat, a világító, melegítő, gyújtó-lelkesítő életáldozat még kedvesebb Isten színe előtt, még több áldást fakaszt!

Van élet a halálban!

Valami csodálatos élet lobban fel minden halálban. Hiszen a liturgia is így mondja: Vita mutatur, non tollitur. Nincsen halál, hanem csak elválkozás! A tömjénsem átalakul kellemes illattá, amely Isten színe elé száll fel. Az igazi áldozat ilyen, tulajdonképen nem semmisül meg, hanem csak megtermékenyül, magát sokszorozza meg; ezért tud számunkra sok kegyelmet kiérdemelni, új életet indítani. Püspök atyánk életáldozata is átalakult Isten látásában és most számunkra a kegyelmek kieszközlője lett. Mikor a mienk volt, Istennek ajánlottuk, oda is adtuk őt, mert ő maga is ezt akarta, de nem vesztítettük el, mert egész életáldozata tovább él, megsokszorozódik bennünk, a

magyar életben, a lelkek szántóföldjén.

Nem veszítettük el őt! Tihamér püspök atyánk nagy lelke tovább él lelki gyermekei, a magyar ifjúság, a magyar nép lelkében, mindazokban, akik műveit olvassák és élik! Nemcsak emléke él közöttünk! Életének áldozata, lelke maradt a mienk! És a mienk is marad mindvégig, örökké!

Életáldozat

Örömmel és szívesen jöttem el ide, önök közé. Örömmel töltött el engem az a gondolat, hogy lelki recollectio keretében búcsúztatják testvéreiket, akik most indulnak az életbe. Örömmel töltött el az a gondolat, hogy amikor a fiatalok elválnak az öregektől, még egyszer összejönnek itt, az Úr Jézus lábánál, hogy az ő áldásával töltsék el az utolsó percekét és innen, az oltártól induljanak el a messze idegenbe. — Az engesztelő szentórának elmélkedési tárgyát maga az élet nyújtja: nagy szenvedések és áldozatok idejét éljük, s ezért érdeklődésünk önkénytelenül oda irányul, hogy mi az engesztelő áldozat.

I.

Életáldozat az oltáron

Pislákoló láng

1. Kis Szent Teréz mondja, hogy a zárdában egy alkalommal az Oltáriszentségről nevezett Mária nővér meg

akarta gyújtani gyertyáját, és látta, hogy sehol sincs láng, csak az ereklyék oltáránál ég az örökmécses, de már majdnem megszzenesedett a kanóca, alig-alig pislákol. Ennek lángjánál nagy nehezen mégis sikerült meggyújtani gyertyáját és ezt a tüzet továbbadta a közösségnek és vele meggyújtották a nővérek minden gyertyáját. Ez a kicsi lámpa hozta létre azokat a fényes lángokat, amellyel lángbaboríthatják akár az egész világot. Így van ez a lelkek világában is; egy-egy kicsi láng nagy tüzet gyújt. Egy-egy kicsi léleknek a lángja nagy szenteket, tudósokat, mártírokat gyullaszt lángra — mondja Kis Szent Teréz.

Égő láng ma is van!

2. Ilyen égő lángok most is vannak közöttünk. Nem kell azt gondolni, hogy a magyar szentek között megszakadt az engesztelés, amikor Boldog Margit feláldozta életét hőnszeretett hazájáért, hogy elhárítsa attól a veszedelmeket. Azóta is mindig akadtak ilyen tiszta és szentéletű lelkek, akik úgy vezekeltek, mint ez a nagy szent a Nyulak-szigetén. Nem is olyan pislogó mécses ezeknek a lelke. Sokszor nagy tűz, isteni szeretet

lángja lobog bennük és sok-sok lélek szeretetre lobban ezeknek a lángjától.

Életet Istennek

3. Ilyen láng lobogott egy kis hősnek a lelkében, aki alig-alig pár éve itt élt, itt dolgozott közöttünk. Ismeretlenül, szerényen élte engesztelő, vezeklő életét itt városunkban, a városmajori plébánia területén. Csak a minap került egészen véletlenül életleírása a kezembe ennek az ismeretlen szentéletű tanárnőnek, Grafi Józsnak. Olyan szép, olyan tisztaságos ez az élet! Nem is kicsi láng lobogott a szívében. Egyszerű tanárnő volt. Pápán végezte a képzőt s annyira megszerette ezt a pályát, hogy egész életét ennek akarta szentelni. A jó Isten egészen eléggő áldozata akart lenni hivatásában, nevelni az ifjúságot, a jövő reménységét és úgy érezte, hogy a jó Isten azok közé hívja, akik őt nevelték, tanították. Édesatyja ellenezte ezt a szándékát. És ő nem zúgolódott, hanem elhatározta, hogy elvégzi a polgári képzőt, égő és élő áldozat lesz a jó Isten oltárán kinn a világban is. Így lett tanárnő, fiúkat tanított. Nagyon szerette tantványait, megértő szívvel kezelte őket. Olyan bámulatos ered-

ményt ért el, hogy ha csak szétnézett az osztályban, mindjárt csend lett. Ha egy-egy növendéke megfélekedett magáról, talán súlyosabb hibát követett el, csak egy szó elég volt, hogy jó útra térítse.

Apostolságban

4. Éppen most 10 éve lépett a városmajori Úrileányok Máriakongregációjába. Csupa lélek, csupa tűz volt. Három éven keresztül volt prefektája a kongregációnak. Köréje gyűlt össze a kis tábor, akik között páratlan szép apostoli munkát végzett. A szegényeket látogatta, a szenvedőket vigasztalta. Egész életében különös szeretettel támogatta az elhagyott szegényeket. Ha nem tudott nekik alamizsnát juttatni, jó szívvel vigasztalta, bátorította őket, lélekkel emelte lelküket a jó Istenhez. Egyik koldusasszonya azt mondta: Ne hozzon a kisasszony alamizsnát, csak beszélgessen velem, mert ilyenkor olyan boldog vagyok, mint máskor soha!

Szenvedésben

5. Élete valóban a szeretet áldozata volt. Amikor jött az emlékezetes 1938-as esztendő, midőn nagy háború fe-

nyegette a mi magyar hazánkat is, ő egészen csendben, csak az Úristen színe előtt nagy, engesztelő áldozatot hozott. Felajánlotta életét, hogy elhárítsa a háború rémét szeretett hazájától. És a jó Isten elfogadta áldozatát! A háború réme elmúlt, de ő, aki mindig egészséges volt, súlyosan megbetegedett. Először csak egy kis influenzát kapott, ami azután súlyossá vált, végül olyan súlyos és kínos rákos betegség ütött ki rajta, hogy kioltotta életét. Majdnem egy évig kellett gyötrődnie a legsúlyosabb szenvedésben és soha egy panaszszó el nem hagyta ajkát. Akik meglátogatták betegségében, úgy érezték, hogy az ő lelke fent jár már a jó Istennél és egy pillanatra sem vonta vissza áldozatát. Akik látták, akik ott voltak mellette betegségében és halálos ágyánál, mind úgy érezték, hogy itt egy nagy szent szenved, egy isteni szeretettől átizzott lélek ég az áldozat oltárán. Csak egy hónappal halála előtt mondták meg neki, hogy mi a betegsége, olyan súlyos betegség, amelyből nincs gyógyulás. Amikor ezt meghallotta, ujjongott a lelke, hogy megy haza a jó Istenhez.

Ennek a nagy lánggal égő tiszta lé-

leknek szeretetétől kell tüzetfognunk, belőle kell Isten-szeretetet merítenünk! Itt élt ő, itt halt meg közöttünk, alig-alig néhány éve. Ennek a szentéletű nevelőnek példája lebegjen előttünk! A kicsi mécesnél meggyújtjuk szívünk lángját és ez a láng legyen engesztelő áldozat az Úr oltárán!

II.

„Akiket az istenek gyűlöltek! . . .“

Az Engesztelés Műve

1. A mi hivatásunk az engesztelő áldozat jegyét viseli. Akik elolvasták az *Engesztelés Művéről* szóló könyvet, lelkesedéssel csatlakoztak ahhoz a nagy gondolathoz, hogy mi is legyünk engesztelő áldozatok ezekben a súlyos, válságos időkben. Sokan vannak, akik mint Grafi Józsa, megértették, hogy milyen nagy veszély fenyegeti a mi drága magyar hazánkat és úgy érezték, hogy őket is arra ösztönzi a jó Isten, hogy szívük legyen égő áldozat az Úr oltárán. Ha nem is kérték Istent arra, hogy siettesse halálukat, de megértették az engesztelés szellemét, hogy egész életük legyen engesztelő áldozat

az Úr oltárán. Aki erre Istentől ösztönzést, hivatást kap, kell hogy odaboruljon az Oltáriszentség előtt, az Úr Jézus lábaihoz és felajánlja magát áldozatul Istennek.

A nevelő hivatása

2. Quem dii odere, paedagogum fecere! „Akiket az istenek gyűlöltek, azokat pedagógusokká tették” — mondja a régi bölcs. De csak a pogányok gondolkodtak így! A mi krisztusi, keresztény világnézetünkben nagyon jól tudjuk, hogy a nevelőnek áldozatot kell hozni, azonban ez szent hivatás, ezt megáldja az Isten! Ez az áldozat kedves az Úr előtt, mert a szebb jövő érdekében hozzuk meg azt. Ha a hivatás útján járunk és megvalósítjuk azt, amiért a nevelő életét adja, akkor igaz, sok áldozatot kell hoznunk, de mindazt a szebb jövőért, a drága magyar ifjúságért hozzuk! Úgy induljunk ki az életbe, úgy induljunk meg a hivatás útján, hogy életünk engesztelő áldozat legyen! Úgy dolgozzunk és fáradozzunk a szebb magyar jövőért, az ifjúság nevelésén, hogy ez az áldozatos munkánk legyen áldozati tömjén az Úr oltárán, amely majd megengeszteli Istent ezekben a nehéz időkben!

Magyar engesztelés

3. Azonbàn nemcsak a szebb magyar jövõért, a magyar ifjúságért hozunk áldozatot, hanem megfogja a mi lelkünket is az ilyen hõsi példa, mint amilyen Grafi Józsa életáldozata. Igen, a nagy veszély fenyegeti most a mi drága magyar hazánkat. Ebben a rettenetes, vérzivataros idõben, szörnyû háboruban forrong az egész világ. Mit tehetünk többet, minthogy felajánljuk életünket az Úrnak és kérjük õt, legyen ez kedves áldozat szent színe elõtt! Védelmezze a mi magyar hazánkat ezekben a válságos órákban és adja, hogy gyõzelmesen kerüljünk ki ebbõl a küzdelembõl, mely hozza meg nekünk a békét! Igen, legyen engesztelõ áldozat egész életünk! Vigyük oda azt az Ur Jézus szentséges Szívének, amikor anynyi megbántás éri õt. Nemcsak a mi áldozatos életünkben, imádságos munkánkban bízunk, hanem a jó Isten kegyelmében! Kérjük, hogy áldja meg és oltalmazza hazánkat.

Engesztelés a lelkekért

4. A szeretet olyan, mint a tûz, mindig tovább terjed. A mi szeretetünk

sem állhat meg azok között a szűk határok között, melyek körülzárják hazánkat. A szeretet sokkal tovább ér. Úgy érezzük, hogy minden szenvedő lélek, minden küszködő és elhagyott lélek drága a jó Isten előtt. A legnagyobb részvétellel nézi az Úr a lelkek veszedelmét és ha engesztelő áldozatot akarunk az Úr oltárán bemutatni, akkor ezekről a küszködő lelkekről ne feledkezzünk meg mi sem! A sötét áramlatok egészen elborítják a földet gonoszsággal és bűnnel. Mindig, de különösen manapság, mennyi veszélynek vannak a lelkek kitéve. Ajánljuk fel életünket a bűnösökért, hogy a jó Isten irgalmazzon nekik, erősítse és segítse a gyengéket és küszködőket!

Kinek köszönhetem?

5. Ne felejtjük el sohasem, amit Kis Szent Teréz mondott, hogy ő maga sem tudja, de úgy érzi, hogy lelkének a jó Istenhez való kapcsolódása egy jó léleknek, talán egy nagyon egyszerű léleknek az érdeme, aki imádkozott érte, talán életét áldozta fel érte. Ennek érdemeiért adja neki az Úr azt a sok kegyelmet, amellyel elhalmozza. Ennek

köszöni azt, hogy a jó Istent szereti, hogy az ő virága lehet.

Mi is így vagyunk! Nem tudjuk, ki érdemeinek köszönhetjük azt, hogy mi a jó Istenéi vagyunk; talán olyannak, akit nem is ismerünk.

Az áldozat gyümölcse

6. Nekünk is imádkoznunk kell, hogy a gyengék megerősödjenek, a szenvedők megvigasztalódjanak és a bűnösök a jó Istenhez térjenek. Talán azokért fogják felajánlani életüket, akiket valamikor tanítani fognak, akiknek az életre való előkészítése a kezükbe lesz letéve. Hány tanítvány fogja majd áldani önöket! Felajánlják engesztelő áldozatul életüket, minden oktatásukat, tanításukat, nevelésüket és talán majd egykor édesanyai gondoskodásukat is. Ez az áldozat, amit felajánlunk, megsokszorozódik, terméséből sok-sok lélek fog majd édes és ízes gyümölcsöt szakitani s ennek ízétől eltelve a jó Istennek hálát adni, hogy belőle vigaszt, erőt és talán üdvösséget merített. Életünk feláldozása az ifjúságért és a drága magyar hazáért a legszebb, legtökéletesebb áldozat, amit az Úr oltárára helyezünk.

III.

Engesztelő önfelajánlás

„*Tovább... tovább...!*”

1. Most, amikor legidősebb testvéreinket. életútjukra bocsájtjuk, azt hiszem, még élénkebben zsonganak a lelkünkben a „ballagás” szavai: „Indul már a vén diák, tovább... tovább...” Elgondolkodunk, mit jelent ez: Tovább... tovább... Amikor az ember fiatalabb diákkorában elénekli ezt, nem gondol rá, mi ennek a mély értelme. De amikor ő maga is odakerül s érzi, hogy neki meg kell indulnia és menni a messze idegenbe tovább... tovább..., akkor úgy megszállja az ember lelkét: Most hová? Megnyílik az élet előttem, hova fog most vezetni engem a jó Isten? Milyen jó lenne fellebbenteni a jövő fátyolát és meglátni, hogy hova fog engem vezetni a Gondviselés!

Szentségben

2. Megindulunk az élet országútján és tudjuk azt, hogy jobbról is, balról is, akármerre vezet az élet útja, nagyon sok gonoszság, rossz vesz majd körül.

Amikor itt vagyunk a kedves intézetben, társaink, tanáraink körében, úgy érezzük, hogy sokat törődnek velünk, nagyon szeretnek minket. De amikor elindulunk az élet országútján és azt látjuk, hogy az emberek nem jóakaratúak és nem azon vannak, hogy segítsenek, sőt inkább ártani akarnak nekünk, akkor nagyon elszorul a szívünk. Az élet útja erre vezet és az ember el nem kerülheti, hogy a bűnnel ne találkozzék, különösen most, amikor annyira megsokszorozódott az emberek gonoszsága. A gonoszságnak ezen elhatalmasodása közepette nekünk életszentségünkkel kell engesztelő áldozatnak lennünk! Az az engesztelés lényege, hogy: minél gonoszabb a világ, annál jobbak leszünk mi, minél jobban elborítja a szenny a világot, annál szentebbek leszünk, annál szorosabban kapcsolódunk mi az Úrhoz és lelkünknek tisztaságát adjuk neki. Amikor szentségről van szó, nem kell csodára gondolnunk, csodálatos kenyérszaporításra, vagy hasonlóra. A szentség lényege az, hogy a kegyelem állapotát, amelyet a keresztség szentségében nyertünk és amelyben a bérálás szentsége vételével megerősítettünk, mindvégig megőriz-

zük. Aki szentté akar válni, azt a jó Isten átalakítja a maga szentségének formája szerint. Életszentségünkkel akkor válunk engesztelő áldozatokká, ha megőrizzük a jó Istent lelkünkben és egészen Isten életét éljük mindvégig.

Tisztaságban

3. Az Úr Jézus a tiszta lelkeket szereti és csak ezek társaságában érzi jól magát. A világ, amelybe most indulunk, tele van gonoszsággal, főképen érzékiséggel, testiséggel. Vihar tombol körülöttünk. A testiség áradata minden fiatal leány-lelket veszéllyel fenyeget, magával akarja ragadni és a sárba, mocsokba akarja rántani. Minél tisztább valaki, annál jobban támadja azt a gonosz lélek. Akármilyen hivatást adjon nekünk a jó Isten, akár a családi életbe akarjon minket helyezni, akár a szent tisztaság állapotát szánja nekünk, mindenütt a tiszta élet, a tiszta erkölcs kedves a jó Isten előtt. A családi életben is a tisztaság erénye kedves a jó Isten előtt. Legyen a mi életünk tiszta áldozat, aminek gyönyörű példáját látjuk Grafi Józsa életében. Ez az ártatlan lélek az ő szent tisztaságát olyan féltő gonddal őrizte, hogy megkérte legked-

vesebb barátnőjét, ne engedjék halála után felboncolni, nehogy emberi kéz érintse valamiképen is az ő testét.

Szeretetben

4. Az engesztelő áldozat a jó Isten szeretetétől lángol, nemcsak tisztaságban, erényben, de szeretetben kapcsolódik az Úr Jézus szentséges Szívéhez. Ő adja nekünk azt a szeretetet, amelynek Grafi Józsa oly gyönyörű példáját adta. Sok szegény család, amelynek istápolója volt, jóságos őrangyalát tisztelte benne. Egyik vasárnap annyira eltelt a lelke a szentbeszéd gondolataival, hogy nem tudta a szívébe zárni. Elsietett egy szegény családhoz és azoknak a szívébe öntötte szíve kincseit. — Amikor barátnője őt betegágyánál felkereste, Józsa feszületéről leesett a Krisztus-test. Barátnője felakarta szegezni, de ő nem engedte visszatenni: „Szeget az édes Jézusnak? — mondta ijedten. — Ne, csak azt ne! Hiszen én szenvedek helyette!” A lakásukban lévő összes feszületből kihúzta a szegeket és virággal erősítette rájuk a Krisztus-testet, hogy ezzel jelezze, mily szeretet él szívében a szenvedő Jézus iránt.

*Szentségben! Tisztaságban!
Szeretetben!*

5. Legyen a mi életünk is szentségben, tisztaságban, szeretetben égő áldozat! Akkor biztosan meg fogja áldani a Jó Isten az iskolát, az osztályt, amelyben tanítani, a családot, amelyben élni fogunk. Meg fogja áldani azt a szűkebb kört, ahol működni, dolgozni fogunk és meg fogja áldani azt a hazát, amelynek honleányai vagyunk!

„Kinyitom lelkem ablakát...”

6. Engedjék meg, hogy recollectiónk befejezéséül Grafi Józának recollectiós jegyzetéből is olvassak fel néhány gondolatot! Ezt jegyezte fel egy ilyen lelki megújuláskor:

„Kinyitom lelkem ablakát, hogy a Szentlélek besugározza egész valómat! Isten kegyelméből jön hozzám a Szentlélek, segít és vigasztal. De csak akkor marad nálam, ha tiszta, jóindulatú és áldozatkész, Krisztust, az én szenvedő Uramat szerető lélek vagyok. A Szentlélek kényes. Piszkos helyen nem marad meg... Küldd el hozzám, add nekem Szentlelkedet! Jöjj, ó jöjj el Szentlélek Úristen!”

Kérjük, hogy a Szentlélek kegyelme árássa el a mi lelkünket is! Holnap az Úr Jézus látogatja meg szívünket. És amikor magukhoz veszik őt, ígérjük meg neki, hogy megőrzik szívük tisztaságát és azt akarják, hogy ez a szeretetláng, amely szívükben felgyulladt, csapjon össze az Úr Jézus szeretetlángjával és olvadjon egybe vele! Hassa át necsak önöket, hanem azokat is, akiket egykor önökre bíznak.

Befejezésül azt kívánom, hogy a jó Isten segítse önöket az életben! A jó Istent hívjuk segítségül, hogy mindannyian, akik magunkat engesztelő áldozatul az Úrnak adjuk, a jó Isten szeretetéből élő, szent és Isten előtt kedves engesztelő áldozatok legyünk!

Engesztelő élet

Az Oltáriszentségben titokzatosan jelenlévő isteni Üdvözítő engesztelésére jöttünk egybe! Maga az Isten-ember, Jézus Krisztus van itt jelen, szerető Szívét takarja a szentség fehér leple! Aki a hit szemével nézi őt, megláthatja, aki szeretettel közeledik feléje, megérezheti végtelen szeretetét! Az isteni szeretet kisugárzása és isteni árama indul ki e csodálatos szentségből és megszenteli most szívünket-lelkünket!

I.

Együttérezni Jézus Szívével!

Mit érez Jézus Szíve?

1. Bármennyire is takarja az Úr Jézusnak érző, meleg isteni Szívét e szentség titokzatos, fehér leple, mégis megközelíthetjük őt! Akik úgy tudnak e mélységes hittitokba beletekinteni, mint az a tisztaságos engesztelő lélek, aki még röviddel ezelőtt itt térdelt közöttünk, aki ott, az evangélium oldalán, a harmadik padban szokott térdelni

életében, és olyan mély áhítattal elmerülni e szentség szemlélésébe, hogy mindaz, aki csak rá nézett, áhítatot és mély lelki megindulást érzett magában, azok meglátják, megértik Jézus Szívének titkait! Aki oly meleg szívvel tudja imádni és szeretni Jézust e szentségben, mint Grafi Józsa, akit Isten ajándékba adott ennek a hitközségnek, az bizton megérzi, hogy mit érez a szent Szív most is! Igen, minden szerető szívnek feltárul ma is Jézus Szíve és megmutatja, hogy mennyire szomorú, mennyire fáj neki az emberek hálaatlansága, bűnös érzéketlensége, mellyel épen a szeretetnek e szentségében illetik őt az emberek.

„Superabundavit delictum”

2. Megmutatja az Úr minden őt mélységesen szerető léleknek, mennyire érinti Szívét, hogy „megsokasodott a bűn” manapság! Nemcsak a szeretetlenség, hálaatlanság, érzéketlenség bántja ma Jézusunk Szívét, hanem a bűnnek az a tengere, mely most, mint valami szennyes áradat kiöntött és mindent-mindent elöntéssel fenyeget. A mai nagy világégésben a legrettenetesebb kegyetlenségek, vérengzések, kín-

zások, gyilkosságok, öldöklések, pusztítások és felfordulások jelzik ennek a bűnös áradatnak útját, s nyomában mindenfelé elhidegülnek, elszakadnak a lelkek Istentől, mindenfelé Istennel szembeszállnak, sőt a legnagyobb gyűlölettel szállnak harcba ellene. Soha még állatokat sem kínoztak úgy, mint ma az emberek ezreit, mint fiainkat, akik kint küzdenek messze idegenben.

Bosszúért kiált az égbe!

3. Az Irás tanúsága szerint, mikor Kain megölte ártatlan testvérét, Ábelt, ennek vére bosszúért kiáltott az égbe! A mai tengernyi ártatlan vér, amit a legkegyetlenebb kínzások között kiontanak, a mai tengernyi sok vétek, melyet Isten és ember ellen elkövetnek, bosszúért kiált az égbe! Az Úr Jézus mondotta Pazzi Szent Magdolnának: „Az emberek gonoszsága sokkal inkább bosszúért kiált az égbe, mint Abel vére!” Ez a sok bűn és gonoszság, mellyel Istent megbántják, fáj, kimondhatatlanul fáj Jézusnak. Biztosítja is Isten Pazzi Szent Magdolnát: „Oly nagy a teremtmények gonoszsága, hogyha választottaim, Igém jegyesei nem csillapítanak haragomat, oly szörnyű bün-

tetéssel sujtánám őket, hogy még szemlélni sem bírnád azt!” Elpanaszolja az Úr a modern kor kis szentjének, Gemma Galganinak is: „Mennyi hálátlan-ság, mennyi gonoszság van a világon. A bűnösök megátalkodnak bűneikben, a könnyelmű, lanyha lelkek semmi erőfeszítést nem tesznek, hogy testüket megfékezzék, a lesujtott lelkek kétségbeesve elcsüggednek... Senki sem törődik Szívemmel, sem szeretetemmel! Elfelejtenek, mintha soha nem is szerettem volna őket, mintha soha semmit nem is szenvedtem volna értük!”

Mégsem feledték el teljesen!

4. Mégis vannak még ma is olyan lelkek, akik szeretik Jézust! Vannak, akik annyira együtt éreznek Jézus Szívével, hogy minden titkát, minden vágyát ellesik! Hogyne volnának, hiszen ennek a templomnak, ennek a hitközségnek is volt egy ilyen buzgó lelke, aki a szent Szívnek nagy bizalmasa, szenvedélyes szeretője volt. Aki mindig csukott szemmel is sokat látott, mikor itt térdelt, mikor velünk együtt imádta Jézus Szívét! Akinek közelében mindig jobbnak éreztük magunkat! Az ő lelkéből fakadt ez a felkiáltás: „Oh,

de jó imádkozni, s imádság közben a jó Istent közelről megismerni!" Mit tanultál tőle, drága Józsa testvérünk? Mire oktattott téged az, akit te mindennek felett szerettél, s aki úgy elárasztott isteni szeretetének melegével és tüzével, hogy egészen elégtél annak lángjában? ... Ezt: Ime az Isten Báránya, íme, aki elveszi a világ bűneit! Igen, Jézus a nagy engesztelő, aki helyettünk és értünk szenvedett, meghalt, hogy bűneinkért elégtételt nyújtson a mennyei Atyának! Ime a szent Szív, mely a *victima peccatorum*, a bűnösök áldozatja!

II.

Engeszteljünk mi is!

Pótolom én!

1. Nagy családban sok gyermeket nevelnek a gondos, jó szülők. Az apa egész életét áldozza gyermekei jövőjéért, az édesanya gyengéd szeretetének minden gondosságát áldozza szereteteért. Lemondás, küszködés, szenvedés az életük, míg valamennyit felnevelik. S íme, mikor már rájuk lehetne támaszkodni, mikor már nekik kellene segíteni, támogatni, hálásan visszaszolgálni

szüleik szeretetét, áldozatát, jóságát, mind hűtlenek lesznek a családhoz. Szüleik ellen fordulnak, károkat okoznak nekik, vétkeznek a tisztelet, a szeretet ellen, sőt ellenségeiké válnak. Csak a legkisebb marad jó és odamegy a felháborodott apához, a bánkódó anyához és azt mondja: Ne nézzétek testvéreim hálátlanságát és rosszaságát! Mind elhagytak, mind ellenetek fordultak, de megmaradtam én! Én majd pótolom szeretetemmel, odaadással azt, amit ők megtagadnak nektek! S tényleg a legkisebb annál jobban szereti most szüleit, minél kevésbé a testvérei. Annál jobban igyekezik kedvükben járni, minél jobban eltávolodnak testvérei a családtól. S a szülők végül látják, hogy ez a legkisebb gyermekük szeretetével, jóságával, odaadásával valóban pótolja a többiek szeretetét, s odaadó gyermeki érzésével, készséges szeretetével és jóságával kiengeszteli a szülők szívét!

Isten nagy családja

2. A jó Isten legdrágább teremtményei nem idegenek neki. Isten úgy teremtette az embereket, hogy azok mind-mind szintén nagy családot alkot-

sanak: Isten családját. Mindannyian a mennyei Atya gyermekei vagyunk! Mindannyiunkat az Úr Jézus újra kibékített a mennyei Atyával, hogy részei lehessünk mennyei örökségünknek. Az Isten családjában a bűnösök, a vétkesek éppen úgy járnak el, mint a rossz gyermekek, akik megfélemedeznek arról a szeretetről és háláról, mellyel szüleikkel szemben tartoznak és ellenük fordulnak! Isten méltó és igazságos haragja sújtaná őket is, ha nem akadna olyan jó gyermek, mint a legkisebbik, aki pótolni akarja testvéreinek szeretetét, ragaszkodását, háláját! Ime ez az engesztelés célja: pótolni azoknak a hálátlan és bűnös testvéreinknek szeretetét, akik Istentől elszakadnak, akik Isten ellen fordulnak! Minél jobban a bűnbe süllyednek és eltávolodnak Istentől a bűnösök, annál jobban egyesülni vele engesztelésül! Minél jobban belesüllyednek az érzékiesség mocsarába, annál tisztaságosabb étellel engesztelni őt! Minél többen és jobban gyűlölik az emberek ma Istent, annál jobban szeretni őt engesztelésül, hogy pótoljuk azokat a testvéreinket, akik hálátlan és gonosz gyermekei lettek Isten-Atyánknak!

Mit kíván a szent Szív?

3. Ezt kívánja Jézus Szíve is Ala-coque Szent Margittól, mikor felfedi neki Szíve titkát: „Legalább te szerezd meg nekem azt az örömet, hogy amennyire téled telik, kárpótold hálátlan-ságukat!” Kárpótlást, több szeretetet, annál szentebb, tisztább és szeretettől lángolóbb életet kíván az Úr azoktól, akiket magának engesztelőül kiválasztott! „Leányom, mondja Szent Margitnak, nem adnád nekem szívedet, hogy megpihenjen benne szenvedő szeretetem, amelyet az egész világ megvet?! Téged választottalak ki, hogy felajánljalak az örök Atyának égő áldozatként, hogy csillapítsam igazságát és végte-len dicsőséget szerezzek számára azzal a felajánlással, amelyben engem és általam tenmagadat feláldozod!” Meg akar pihenni a szenvedő Szeretet emberszívekben, szerető, odaadó, tiszta szívekben! Vannak ilyenek? Vannak még ma is ilyen engesztelő lelkek?

Igen, benne megpihent Jézus!

4. Vannak, igen, vannak! Vannak még ma is Grafi Józsák, akik úgy sze-

retik Istent, hogy egészen egybefor-
nak vele! — Akik ismerték őt, tudták,
hogy lelke mindig Istennel volt egye-
sülve. Egész élete valóban Isten életé-
ben való részesezés volt. A kegyelem
állapota Isten életét adja, Isten élete
teljesedik ki bennük. Ezt a természet-
feletti életet élte tudatosan, hősi fokban
a mi kis választottunk! Olyan tiszta
volt lelke, hogy ahhoz sem az érzéki-
ségnek, sem a rendetlen szenvedély-
nek foltja nem közeledhetett. Tiszta
életét akarta odaadni engesztelő áldo-
zatul Istennek. Olyan nagy szeretet
égett lelkében, hogy állandóan ennek-
lángja lobogott szívében, mikor a sze-
gényeket segítette, mikor kongreganis-
ta testvéreit vezette, mikor szenvedett
és magamagát a keresztre feszítette! Is-
tennel való egybeolvadással, szentsé-
gével, tisztaságával és szeretetével en-
gesztelt, hogy megpihenjen benne Jé-
zus! „Mindig vágyódtam arra —
mondja szenvedésének kínjai közepet-
te vidám lélekkel, — hogy a szenvedő
Úr Jézus megpihenjen bennem!” Szent-
sége, tisztasága, szerető szíve valóban
kedves illatú engesztelő áldozat volt
az Úr előtt, benne szívesen megpihent
Jézus!

III.

Meghalni Jézussal!

Victima peccatorum

1. Az Úr Jézus szentséges Szíve a „victima peccatorum”, a bűnösök áldozatja! Feláldozta magát engesztelésül a bűnösökért, hogy a mennyei Atya haragját lecsillapítsa, hogy őt irgalomra bírja és isteni igazságosságának eleget tegyen minden vétékért. Minden engesztelő lélek ezt látja meg Jézus Szívében, ezt szereti meg a victima peccatorumban, ezt utánozza az engesztelő Jézus Szívében! Amikor az engesztelés vágya ébred a lélekben, Jézus engesztelő áldozata ihleti meg a lelket. Ebben is Krisztus követése, Krisztus példájának utánzása ragadja a lelket! Józsa lelkét is ez ihlette! Mikor még tanulókorában olvasta a vértanúk történetét, úgy érezte, hogy azok példája magával ragadja: „A keresztény vértanúk csodás lelki ereje bámulatba ejtett, írja, Isten iránti szeretetük ezt a fohászt fakasztotta lelkemben: Bár úgy szeretnék én is, Istenem, hogy meghalnék tanításodért!”

Életáldozat

2. Életet adni Jézusért, lelkének szerelméért! Mennyire hevítette őt ez a gondolat! Mennyire elragadta lelkét az engesztelő áldozatnak ez a hősi felajánlása. Mikor úgy látja, hogy köröskörül a háború, a pusztulás, a halál réme fenyegeti hazánkat, felajánlja az ország békéjéért, egységéért, egyházközösségéért és azért a lelki közösségért, melyben élt, a maga életét. Engesztelő áldozat akart lenni, életével, melyről szívesen lemondott, engesztelni akart, értünk, minden testvéréért! Isten szívesen fogadta ezt az engesztelő életáldozatot! Csakhamar súlyos betegség tör ki rajta, a legrettenetesebb kínokat szenved, de soha nem panaszkodik, nem sír és jajgat. Pedig az orvosok szerint meghaladja az emberi képzeletet az a kín, amit ki kellett betegségében állnia! Minden csillapító szert elutasított magától, tudatosan akart szenvedni és szenvedésével engesztelni!

*Még soha sem voltam
ilyen boldog!!*

3. Valóban életét kívánja a jó Isten? Igen, kopogtat a halál! S mikor ő meg-

érti annak hívó szavát, örömben és jubileumban énekli a Magnificatot! Lelke úgyszólván már egészen Istennel egyesülve csak nála van, semmi sem köti már a földhöz. Mikor az utolsó kenetet felvette, mondta „Még soha sem voltam ilyen boldog!” Hogyne volna boldog, mikor Isten elfogadta engesztelő életáldozatát! Ez túláradó örömmel és boldogsággal töltötte el szívét! Kedves illatú áldozat engesztelése, Isten megfogja hallgatni, kegyelmez népének, irgalmaz országának, testvéreinek! „Ne gondoljátok, — mondta halálos ágyán, — ne gondoljátok, hogy szenvedek, én nagyon-nagyon boldog vagyok! A halál a legnagyobb boldogság! Hiszen utána megszűnik minden földi szenvedés... és minden keserűség végét ér!... Jöjj Uram, Jézus!... Jöjj el már!... Szívem epedve vár!”

„Nem fogok nyugodni!”

4. „Nem fogok nyugodni addig, mondta Józsa, míg mind együtt nem leszünk a mennyországban!” Az engesztelő lelek szeretete sugárzik szavából. Nem nyugszik addig, míg mások is nem indulnak meg nyomán és nem járják a szentség, tisztaság, szeretet életútját! Nekünk is adja Isten ezt a szent meg-

hívást! Nem azt kívánja talán, hogy meghaljunk, hanem azt, hogy éljünk! Éljük engesztelő, hősi életet! Minél jobban eltávolódik a világ Istentől, annál jobban egyesüljünk mi vele és éljünk egészen Istennel egybeforrott, szent életet! Minél jobban belemerül a világ az érzékiség és a vad szenvedélyek mocsarába, annál tisztább életet élünk mi, hogy engesztelésül szívünk osztatlanul Istené legyen! Minél jobban gyűlöli a bűnös kor Istent, annál nagyobb szeretettel szeretjük mi őt, kárpótlásul, engesztelésül! Mint az a drága példakép, melyet a jó Isten nekünk ebben a ragyogó tiszta életben adott, úgy akarunk mi is szentségben, tisztaságban élni! Grafi Józsa példáját követve, sokan akarunk lenni, akik mint élő, szent, Istennek tetsző áldozatok akarunk engesztelni Isten nagy családjában, hogy minél többen, mindannyian együtt lehessünk égi Atyánk házában, a boldog mennyországban!

Jegyzet

Engesztelő könyvünk minden elmélkedése az élet lüktető jegyét viseli magán, mindegyike valamely engesztelő szentóra vagy közös engesztelési lelkigyakorlat alkalmából készült. A könnyebb érthetőség teszi szükségessé, hogy jelezzük az alkalmakat is, amikor először elhangzottak.

1. *Engesztelő áldozat.* A „Pro Christo“ egyetemi hallgatónők lelkinapján, 1942. március 8-án, a budapesti Ranolder intézetben.
2. *Az engesztelés műve.* A budapesti Angolkisasszonyok templomában 1942. június 5-én, a rend tagjainak.
3. *Miserere!* Közös engesztelés megrendezésére az Evangélium folyóiratnak.
4. *„Az én Szívem ilyen!...“* A budapesti Angolkisasszonyok templomában 1942. június 12-én, Jézus Szíve napján, a rend tagjainak.
5. *Választottak engesztelő áldozata.* A budapesti Örökimádási templomban 1942. február 17-én, a papság engesztelő szentóráján.

6. *Szentóra és engesztelés.* A vácegyházmegyei eucharisztikus napon, Pestszent-erzsébeten, 1942. június 6-án, a papság részére tartott gyűlésen.
7. *Legaktuálisabb teendők.* A veszpréme gyházmegyei papság eucharisztikus napján, 1942. április 29-én, Zircen tartott ülésen.
8. *Az áldozat zsengéje.* A budapesti egyetemi templomban, 1942. május 9-én tartott májusi engesztelő ájtatosságon.
9. *Magyar engesztelés.* A budapesti egyetemi templomban, 1942. február 16-án, a farsangi engesztelő szentségimádás alkalmából.
10. *„Tűzben elégett tömjén.”* A budapesti egyetemi templomban, 1942. május 10-én, Tóth Tihamér püspök halálának harmadik évfordulója és siremlékének felavatása napján.
11. *Életáldozat.* A Damjanich utcai Tanító-nőképző intézet évvégi recollectiós szentóráján a Sacré Coeur intézet templomában, 1942. május 19-én.
12. *Engesztelő élet.* A városmajori templomban, 1942. június 14-én, Jézus Szive búcsú napján tartott engesztelő imaórán.

TARTALOM

Előjáróba	— — — — —	7
Engesztelő áldozat	— — — — —	10
Az engesztelés műve	— — — — —	26
Miserere!	— — — — —	44
„Az én Szívem ilyen!...“	— — — — —	51
Választottak engesztelő áldozata	— — — — —	72
Szentóra és engesztelés	— — — — —	85
Legaktuálisabb teendőink	— — — — —	96
Az áldozat zsengéje	— — — — —	103
Magyar engesztelés	— — — — —	113
Tűzben elégett tömjén	— — — — —	124
Életáldozat	— — — — —	131
Engesztelő élet	— — — — —	147
Jegyzet	— — — — —	161

LELKI KULTURA KÖNYVEI

15.

P. CHAMINADE

ESZMÉNYEM:

JÉZUS, MÁRIA FIA

160 oldal, ára 1.70 pengő.

16.

A PAP SZALÉZI SZENT FERENC
ISKOLÁJÁBAN

290 oldal, ára 1.80 pengő

17.

TRIKÁL JÓZSEF

AZ ISTENI LÉT DICSŐSÉGE

164 oldal, ára 1.70 pengő

18.

CSAVOSSY ELEMÉR S. J.

SPONSA D'EI

Elmélkedések mélyebb lelkiéletre törekvők számára

260 oldal, ára 2.20 pengő

19.

ERDEY FERENC

ENGESZTELŐ ÁLDOZAT

160 oldal, ára 1.40 pengő.
